

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hétre ..... 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 26 korona.
 Egy hétre ..... 2 k. 40 l.
HIRDETÉSEK:
 6-beosztásos sor egyszer 20 fill.
 minden következőnél 14 fillér.
 Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemen
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 591.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 23. sz.
 TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Péntek, május 22.

Mai számunk főbb közleményel:

- Vezérolk : A visszavonultak.
- A kultusztervét elfogadták.
- Szent a béke.
- A dancos rablógyilkosság.
- Szabadalmi pör az aradi ev. templom miatt.
- A t. Ház mulat.
- A vidám herceg.
- Bonyodalmak egy vezérigazgató nyugdíja körül.
- A vén haramia.
- Tolvajszöveget egy ezüstnemű gyárban.
- Gyilkos katonai gyakorlat.
- Tarkaságok.
- Tárca : Föld. Irta : Gallovich Jenő.

A visszavonultak.

Arad, május 21.

Nem épen könnyű dolog a régi embereket az új politikai pártok kötelékébe átcsalogatni. Látjuk, hogy itt is, amott is megmozdul egy-két ember és elhagyja a politikai passzivitást, melyre visszavonult, vagy melyre visszaszorították; — de az intelligens és értékes nemzetvezető elemnek a zöme meg sem mozdul, akármi formában jelentkeznek is előtte a fuzió kérdése.

Hiába mondjuk, hogy a függetlenségi vonuljanak föl a hatvanhetes alkotmány bástyáira, hiába mondjuk, hogy legyünk mindnyájan negyvennyolcasok, — a régi emberek, a gyakorlati élettapasztalataikról híres, kipróbált liberálisok nem mozdulnak, mintha csak azt akarnák mondani, hogy: egyétek meg, amit főztetek, mi nem kérünk részt az új éra közéleti szerepeiből.

Azokra nézve, akik nagyon is törtetnek a szerepekért, talán még megnyugtató is lehet, hogy erről az oldalról versenytársakat magukkal szemben nem találnak; de a közélet kárát vallja ennek a szigorú rezisztenciának, mert nagyon illetékes helyen érzik, hogy bizony szükséges volna a régi tapasztalt közéleti egyéniségek aktivitására.

Énnek a rezisztenciának igazi belső okairól könnyi számot adni.

Először is ma már nincs Magyarországon komoly politikus, aki világosan meg ne értené, hogy mindazon súlyos vádak, melyekkel a sajtóban és a közéletnek valamennyi fórumán a régi szabadelvűpártot megillették, — igaztalanoknak bizonyultak.

Ma, mikor arról beszél már mindenki, hogy szüntessük meg a hatvanhet és negyvennyolc közötti harcot és egyesüljön minden magyar minden magyarral, — a régi szabadelvűpárt politikai működését támadni és arra sarat hányni nem volna szabad, — holott a győzelem mámore még ma sem oszlott el annyira, hogy a diadalmas tábor egynémely korifeusai a legyőzöttekkel szemben a tárgyilagosság álláspontjára tudna helyezkedni.

Még ma is párhuzamot vonnak nemcsak a sajtóban, de a politikai beszédekben is a régi és az új rendszer között és természetesen az új éra orgánumai és emberei teszik ezt a régi rendszer rovására, holott a régi szabadelvűpártnak egyetlen hibás tényét sem említhetik föl,

mely már az új rendszerben is helyet nem foglalt volna.

A régi hibák fokozott mértékben benne vannak a mai politikai életben, a nélkül, hogy az új korszak a régi erényeket is megtartani tudta volna.

Ez az egyik oka annak, hogy az öreg liberálisok, már t. i. azok, akik diszre, elismerésre, rangra, kitüntetésre, konkra, vagy hivatalra sohasem aspiráltak, akik csak dolgozni és gondolatokat termelni szerettek és tudtak, akik azt nem a föltünéért, hanem az ország jóléteért cselekedtek, nem mozdulnak sem oda, ahol a hatvanhetes alkotmányt negyvennyolcasnak, sem oda, ahol a negyvennyolcas hatvanhetesnek kezdik hirdetni.

A régi, gonosz rágalmak föntartása a jó érzésű, de vérig sértett öregeket visszatartja a rezisztenciában, hiszen ők tudják, ők érzik, hogy önzetlen hazaszeretettel, magyar sovén lélekkel dolgoztak, hogy nem szolgáltak rá soha arra, hogy rágalmakkal támadtassanak.

Erősen konzervatív és mégis föltétlenül liberális gondolkozásu egyének ezek, akik semmiféle pillanatnyi előnyért nem hajlandók a divatos pártkötelékek köpönyegét magukra öltetni, — de nyomban elhagyják rezisztenciájukat, ha látják, hogy mód nyílik a komoly, becsületes munkára, a tiszta nemzeti érdekek szolgálatára.

És nem tartja vissza őket a munkától semmiféle álszeméremérzet, vagy ostoba hiúság, mert épen ezek a régi szabadelvűpárt legerősebb gerincű egyéniségei, akik öntudatosan tudták elviselni az ellenük

Föld.

Irta : Gallovich Jenő.

I.

Augusztusi nap forrósága izott a levegőben. Szellő nem mozdult, vastag por feküdt meg puhán, fehéren az utakat.

Az utcát szegélyező fák tikkadt lombjal úgy néztek ki a reáragadott portól, mintha csillogó eszt szemekkel lennének bevonva. Izik, forr, éget a levegő, amely tüzes lehetévé a lomhán terpeszkedik széjjel mindenüvé és beleviszi magát az ablakok leeresztett redőnyeiben keresztül a házakba.

Ormotlan, idomtalan ház épül az utcában. A magas szálfák, pónák, széles állványok között aranytalanul helyezkedik el a palota, amelyen munkás kezek dolgoznak. Farag, fur az egyik része, egy más csoport köveket hord, gerendákat, acélsíneket cipel a magasba. És egyöntetűen, gépiesen mozog, tess-vesz a sok-sok ember, emelkedik, forgóódik az állványokon és szorgalmas kezük nyomán egyre nő az épület, amelynek díszes homlokzata időről-időre szebben, merészebben bontakozik ki a szálfárdók közül.

Az építész a munkavezetővel járta körül a házat. Minden fordulónál meg-megálltak és hosszan nézték az épületet és gyönyörködtek a munka előrehaladásában. Egyik oldala még idomtalan, de a másik sarka már kupolába fut és csucsivén gyorsan, biztos kézzel helye-

zik el a színes cserepeket. A klugrásokon, bemélyedéseken úgy ül, kuporog a sok munkás, mint fészket rakó madár az eresz alatt.

Hány sóhaj, verejték, kibuggyant vércsöpp hull egy-egy tégladarabra, amíg végre lassan, száz és száz kéz fáradságos munkája nyomán teljesen felépül egy ház és a díszes, cifra lakásokban tanyát vesznek a boldogságnak, vagy talán épen a szomorúságnak.

Az építész a megelégedettség nyugalmával feltekintett maga elé.

— Össze készen lesz a palota.

— Szeptember végére elkészülünk a munkával — mondotta a pallér. — A jövő héten jönnek a festők.

Mentek előre néhány lépést és újból megszólalt az építész:

— Délután fizetés lesz?

— Másfél száz embernek adjuk ki a heti bérét.

És, lármás kongatás esendült fel a nagy csöndben. Kötéire erősített, csavart, jól rosszul megkötött acéldarabot vert ütögetett egy vasdarabbal egy munkás. Delet jeleztek. A munka hirtelen félbeszakadt, a sok ember leletette kezéből a szerszámot, ott hagyta az állványokat és egyszerre magára hagyottan, üressen állott a nagy épület.

Lennek már asszonyok vártak a munkásokra, az összekötött kenderből bögrék, fazekak kerültek elő, imitt-amott már egy-egy ember nagy étvágygyal kanalazta a pároigó, meleg ételt. A levegő egyszerre megtelt étel illattal.

Nehéz, keserves, verajtékes robot munka ez, amely egy életen át mindig tart és amelynek kemény fáradtságát valamiképpen csak az alkotás lázas gyönyörűsége enyhíti.

Egy órával később már ismét teljes erővel halad a munka. Újból ott volt mindenki a helyén, zaj, lármá hallatszott, amelyen csak a fejszecsattogás, fűrészelés, véső kopácsolás, kőfaragás és zaja verődött keresztül.

Lassan alkonyodott, a levegő forrósága enyhült, csendes szellő emelgette a fák poros lombjait.

És ekkor hirtelen másodsor is abba maradt a munka.

Ez ember összeszólaalkozott a munkaveretővel. Valami lényegtelen apróság szolgáltatta erre az okot. A munka nem ment jól, vagy egyéb dolog esett, elég az hozzá, hogy a kemény dologban kifáradt ember visszafogott a pallérra és a vége az lett az ügynek, hogy felemondott neki a szolgálatot.

Egyszerre robbant széjjel a hír. Állványról állványra futott, egy szempillantás alatt bejárta az egész épületet és hirtelen megállott minden kéz. Képzelt sérelmükben összeverődtek a munkások, ingerülten tárgyalták, vitatták az esetet, hányták-mérclegették és egyértelmű megállapodással kimondották a sztrájkot.

Annyi-annyi munkáskéznek egyetlen fegyvere ez. Nem ismerővel rotnának elégtételért, pedig mennyi izmos kar ereje van itt együtt, hanem leteszik a kalapácsot, a vésőt, a vakoló kanalat és ez biztos és erős fegyver az elégté-

hajlamokat ellentétezőzni. Haladás azonban ez irányban is tapasztalható. Kéri a tétel elfogadását.

A ház a tételt változatlanul elfogadta.

A népiszkolák tételénél

Bozóky Árpád a negyvennyolcas törvényhozásra hivatkozik, amely ebben kimondotta a népiszkolák államotását. Ha a koalíció ezt az elvet megvalósítja, meghajlja előtte lobogóját. Indítványt nyújt be, amely az ingyenes és állami népoktatás megvalósítását sürgeti.

Két órákor Bozóky beszédét félbeszakította, mire az ülés folytatását délután négy órára halasztották.

Délután és este.

A délutáni ülésen folytatták a közoktatásügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

(A népiszkolák államotása ellen.)

Bozóky Árpád és Sághy Gyula felszólalása után

Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter kifejti, miért nem híve a népoktatás államotásának. A népoktatás államotása esetén az állam teljesen monopollizálja a tanítást. Így az állam valóságos szellemi börtönné változnék és a szellemi élet egész vezetése a mindenkor miniszter parancsa alatt állana. A külföldön, ott is ahol a legliberálisabb nézetek uralkodnak, bebizonyult a felekezeti iskolák teljes jogosultsága.

(A színházak.)

A színházak tételénél

Rátkay László kéri a minisztert, hogy gondoskodását a vidéki színházakra is terjessze ki.

Apponyi Albert gróf kijelenti, hogy már megtette a szükséges lépéseket. Teljesen méltányolja a vidéki színházak nemzeti és etikai fontosságát. Esután a vidéki színházak államsegélyét attól teszi függővé, milyen az etikai és nemzeti nívójuk.

Fél nyolc órákor megszavazzák a kultusz-tárca költségvetését, mire az ülés véget ért.

EGYESÜLETI ÉLET.

+ Az Aradi Turista Egyesület június hó 3-án este 6 órákor a Vass szálló éttermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: Tiszteletli tagok választása. Indítványok. Az indítványok három nappal a közgyűlés előtt az elnökségnek bejelentendők.

foglalja földeltek, idegen olárt emel gölyafészkes fehér náratokban és kegyelet nélkül tapossa össze, gázolja le durván apátok viszahagyott, megszentelt sírjait.

A bölcs és a bolond, a hasátlan és a hazája sorsáért felő szeretettel reszkető, aggódó becsületes lélek kemény birkózása, tusája volt ez. A korcsában ismét csend támadt, a sok ember szólanul, elgondolkozva meredt maga elé.

Az érveiből kifogyott, legyőzött ember gyűlölettel patiant fel és fenyegető mozdulattal indult a tanítónak.

— Dobjátok ki — szólott indulatosan — addig nem beszélek.

A korcsában egy pillanatra azt hitték, hogy a munkás megérintette a tanítót és lenyugozta őket a hirtelen támadt jelenet. Egy ember hirtelen közéjük állott, hogy elhárítsa, elfogja esetleges ütését a munkásnak.

Az öreg ember szemei megnedvesedtek az örömtől. Ugy hitte, hogy az ő tanítása fogott. Repesett a lelke a boldogságtól.

— Nem hisztek neki ugye? Jó maradt a lelketek, vétkes, gonosz beszéde nem szédített meg közöttetek senkit egy pillanatra sem.

Senki nem felelt. Egyetlen szó sem hangzott el a sok ember ajkáról. Az ember karjánál fogva csendesen megérintette a tanítót és kinyitotta előtte az ajtót.

Enye, tiszta levegő áradt be a szobába.

— Menj utadra, szólott az ember és lökött egyet a tanítón.

Szegény ősz, öreg ember. Milyen gyorsan eltűnt ujjongó nagy öröme. Ugy halott reá az a két szó, mint durva ökölcsapás, amely a lel-

Szent a béke.

A bécsi tanácskozások.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 21.

Ma történt meg Bécsben az a közös miniszteri tanácskozás, amely elé nagy érdeklődéssel néztek politikai körökben. A mai tanácskozás teljesen eloszlatta a két kormány között fölmerült ellentéteket és így Wekerle a béke hírével utazott vissza Budapestre.

A mai nap politikai eseményei a következők:

A helyzet.

Bécsből jelentik: Wekerle ma reggel Bécsbe érkezett. Miután átöltözködött, Beck miniszterelnökhöz hajtatott, akivel hosszabban konferált. Tizenegy órákor Aehrenthal külügyminiszter elnöklete alatt összeült a közös minisztertanács, melyen a három közös miniszter, a két miniszterelnök és Koritovszky osztrák pénzügyminiszter vesznek részt.

A magyar politikai körök nagyon nyugodtan itélik meg a helyzetet, annál is inkább, mert az osztrák kormány már hozzájárult a magyar kormányhoz a kívánságához, hogy a delegációk csak ősszel tartassanak meg és hogy a tiszti fizetésemelések 1908. október elsejétől lépjenek érvénybe. Csak Aehrenthal és Schönauich közös miniszterek próbálnak Wekerlétől még bizonyos koncessziókat kicsikarni, hogy az osztrák delegáció előtt tett ígéretük legalább egy részének tegyenek eleget. De a magyar kormány nem enged álláspontjából, amelynek a függetlenségi pártot ugyis csak nagy nehezen sikerült megnyerni. Ilyen körülmények között még nincs kizárva az, hogy Aehrenthal és Schönauich miniszterek, akiket az osztrák delegáció annak idején valószággal csapdába vitt bele, le fogják vonni a helyzetből a konzekvenciát és le fognak mondani állásukról.

Elsimult ellentétek.

Később jelentik Bécsből: A mai nap elé nagy aggodalommal nézett a bécsi

politikai világ, mert az osztrák parlamenti körökben tegnap este is igen pesszimisztikus volt a felfogás a delegációk kérdéséről. A mai nap eseményei azonban a magyar kormányhoz azt a felfogását igazolták, hogy a közös költségvetés dolgában eddig tapasztalt nézeteltérések nem oly természetűek, hogy válságot, vagy akár kritikus helyzetet idézhetnének elő.

A közös miniszteri értekezlet, amely a külügyminiszteriumban délelőtt tíz órákor kezdődött és fél egy órákor ért véget, az ellentéteknek ugyszólva teljes kiegyenlítését eredményezte. Ezt az eredményt maga Koritovszky osztrák pénzügyminiszter tudatta a sajtó képviselőivel, akik a magyar palotában a miniszterelnök visszaérkezésére vártak. Wekerle miniszterelnök Koritovszky kíséretében jött a magyar házba, ahol Koritovszky a hírlapíróknak ezeket mondotta:

— Megirhatják, uraim, hogy minden lényeges pontban megegyeztünk. Csupán egy kérdés vár még eldöntésre és ez a delegációk összeülésének ideje.

Wekerle visszaérkezése után Koritovszky osztrák pénzügyminiszterrel és Popovics Sándor pénzügyi államtitkárral konferenciára ült össze a szesadó kérdésében.

Az osztrák parlamentben a közös miniszteri értekezlet kedvező eredménye igen nagy feltűnést keltett. Azt mondják, hogy Beck báró osztrák miniszterelnöknek az utolsó percben sikerült a keresztényszocialisták egy csoportját rábírnai, hogy engedékenyebb magatartást tanúsítson. Ez idézte elő a mai eredményt.

A tiszti fizetésemelés költségeit 1909-re már a vasárnapi közös minisztertanácson megadták. Most a végleges megegyezés történt meg és beavatott forrásból úgy hírlik, hogy a fizetésemelés 1908. második felére fog megtörténni. A delegációk összehívásának határidejét legközelebb a király elnöklete melletti koronatanácson állapítják meg.

kére hullott. Tele lett a lelke nehéz, emésztő fájdalommal, szinte megroppant, összébb esett. Ijedten, riadtan tekintett végig az embereken. Azok haligattak, csak az asztaloslegény ajkain üt a gunyos mosoly.

Egyet-kettőt lépett a vén ember, aztán hirtelen megroskadott. Egész testével neki esett az ajtófának és sirt-sirt keservesen.

III.

Ami már ezután következett, az mind önmagából keletkezett.

Egy héten át járta még a tanyát az asztaloslegény és szította a gyűlöletet, élesztette az emberek lelkeiben szikrát fogott emésztő tüzet és amint elmúlt a hét utolsó napja is, lángba borult odakünn is minden.

Még az asszonyok is az elégedetlenkedők pártjára állottak. Dolgozni senki sem akart. A férfiak odahaza pipástak. A vetés maradt magára, ellepte a gaz és a gyom.

Egy éjjel lángba borult az uraság magtára. Máskor a kastélyt világították meg, úszköt vetettek a kazalba. És így folyt ez nap-nap után.

Szuronyos csendörök járták be a határt és keresték a gyujtatókat.

Egy napon felgyujtották a kastélyt is. Fényes nappal pörköltek ki belőle a gyanutlan lakókat. Ekkor azonban már nem bujkáltak el a parasztok. A tűz már kevés volt nekik, embert akartak ölni.

Az öreg tanító fájo szomorúsággal nézte végig mind ezt. Véreinek megtévelyedése megtörté. Amikor hírül hozzák neki a riasító hírt, hogy a kastély is ég, belebetegedett az isga-

lomba. Klállott a ház elé és onnét nézte a tüzet, melynek kigyózó lángjai oda világítottak és a gomolygó, sárgás, nehéz füstöt, amelyet messze elhordott a szél.

Emberek jöttek az országon. Kasza volt mindegyiknek a vállán, pedig késő ősz volt. Termés már nem várt aratásra. A kastély felől jöttek. A tanító megszólította őket:

— A megjósolt veszedelem elérkezett.

Négyen voltak. A tanító szolítására megállottak. Komoran néztek valamennyi maga elé. A megsejtett sötét veszedelem fenyegető hangulata volt ez.

— Csendörök üldözik a lázongókat.

Ugyanez a dördült el az első sortú. Egy rövid, tompa pukkanás volt az egész. A négy ember összereszkedett.

Az ősz ember összekeszt. Egy eltévedt buta gölyő őt érte. Az emberek ijedt mozdulattal álltak körül a súlyosan sebesült tanítót.

Még egyszer felkapaszkodott az öreg, ősz ember, melőlől csurogva hullt, ömlött a piros vér.

— A rög, amiből támad az élet és amely azt beföldi, ha már ellobban. Minden porszeme áldott, vérrel szentelt, tele élettel, duzzadó erővel.

Egy pillanatra elhallgatott. Vércseppek jelentek meg fehéredő ajkain is. Az élet elhagyni készült, hangja gyengévé vált, csendes susogás, utolsó sóhaj volt már csak, amit mondott.

— Szeressétek nagyon a földet...

A rajongó ember erőlködve hajlott le és forró szeretettel megcsókolta maga előtt a homokot.

És azzal élettelenül vágódott el a földön.

A dánosi rablógyilkosság.

334 kérdés az esküdteknek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 21

Ma reggel a pestvidéki törvényszék esküdt-bírósága ismét nyílt ülésben folytatta a dánosi rablógyilkosság tárgyalását. A tárgyalás megnyitása után Rónay Kamill elnök tudatta, hogy a bíróság az esküdtek elé terjesztendő kérdések szövegezésével elkészült. A bíróság 334 kérdést terjeszt az esküdtek elé. Bejelentette az elnök azt is, hogy a bíróság a védők részéről indítványozott összes kérdéseket is felvette.

Ezután Bieber Dzsó dr. jegyző felolvasta a kérdések szövegét, amelyek az egyes vádlottak körül a következőképen csoportosulnak:

I. **Lakatos Balog János** (Parnó) a dánosi ügyben: 4 rendbeli gyilkosság, illetve az ezekben való bűnszegédi részesség; 4 rendbeli szándékos emberölés, illetve az abban való részesség; rablás, illetve az abban való részesség és rablással párosult szándékos emberölés. A gyóni ügyben: rablás büntette, illetve az ebben való bűnrészesség; súlyos testisértés büntette, illetve az ebben való bűnrészesség; lopás büntette és tolvajszövegségben elkövetett lopás büntette.

II. **Lakatos Lajos** (Dola.) A kérdések teljesen azonosak a Parnóéival.

III. **Lakatos János** (Szojka Bajka) A kérdések az előzőkkel azonosak, csupán az erőszakos nem közöszlélssel bővülnek és fel van adva az a kérdés is, vajjon a vádlottnak volt-e a bűncselekmény fellemerésére szükséges belátása.

IV. **Kolompár Balog Tuta**. A kérdések azonosak Parnóéival, azonban itt is szerepel az erőszakos nem közöszlélés s azonfelül a gyűjtogatás, továbbá a Fogarassy csendőr ellen elkövetett szándékos emberölés kísérlete és halálra ítéltetés elleni erőszak.

V. **Lakatos János** (Kuna.) A kérdések ugyanazok, mint Parnóéi, csupán az erőszakos nem közöszlélssel bővülnek.

VI. **Német Vrana** (Trokár Marcsa.) Négy rendbeli gyilkosság, illetve az ezekben való bűnrészesség; négy rendbeli szándékos emberölés, illetve az ezekben való bűnrészesség; lopás büntette.

VII. **Lakatos Julcsa** (Luterna.) Négy rendbeli gyilkosság, esetleg négy rendbeli szándékos emberölés büntetésében való bűnrészesség; rablás, illetve az ebben való bűnrészesség; súlyos testi sértés, illetve az ebben való bűnrészesség; egy rendbeli rablással párosult súlyos testi sértés.

VIII. **Surányi Csoroszlva** (Angyél.) A kérdések körülbelül ugyanazok, mint a Lakatos Julcsáé, de itt is fel van vetve a bűncselekmény fellemerésére szükséges belátás kérdése.

IX. **Surányi Ignác**. Orgazdaság büntette; bűnpártolás; rablás büntette, illetve bűnrészesség; három rendbeli súlyos testisértés, illetve az ezekben való bűnrészesség; magánosok elleni erőszak; lopás.

X. **Surányi Márton**. Dánosi ügyben: orgazdaság büntette, bűnpártolás, tulajdon elleni kihágás; gyóni ügyben: rablás, illetve az ebben való részesség, három rendbeli súlyos testisértés, illetve részesség, rablással párosult súlyos testisértés, lopás.

XI. **Surányi Lidi Lizi**. Dánosi ügyben: orgazdaság büntette, bűnpártolás, tulajdon elleni kihágás; gyóni ügyben: rablás, illetve az ebben való részesség, három rendbeli súlyos testisértés, illetve részesség, rablással párosult súlyos testisértés.

XII. **Kolompár Zelfi**. A dánosi ügyben orgazdaság.

XIII. **Lakatos Erzsébet** (Lulugya.) A dánosi ügyben: orgazdaság, bűnpártolás; a gyóni ügyben: rablás, illetve az ebben való részesség; 3 rendbeli súlyos testisértés, illetve részesség, rablással párosult súlyos testisértés.

XIV. **Kolompár Buer** (Lakatos Lina.) A dánosi ügyben: orgazdaság, bűnpártolás, tulajdon elleni kihágás.

XV. **Surányi Julcsa** (Morol.) A dánosi ügyben: orgazdaság, bűnpártolás, tulajdon elleni kihágás. Nála szintén fel van vetve a belátás kérdése.

XVI. **Lakatos Mari** (Kácsi.) A dánosi ügyben: orgazdaság, bűnpártolás, tulajdon elleni kihágás. A belátás kérdése itt is fel van vetve.

XVII. **Lakatos Róza** (Mundra.) A dánosi ügyben: orgazdaság, bűnpártolás és tulajdon elleni kihágás, kapcsolatban a belátás kérdésével.

A kérdések felolvasása reggel féltíz órától kevés megszakítással, csaknem délután két óráig tartott, amikor az elnök a tárgyalás folytatását délutánra halasztotta.

Délután Gáll Endre dr. kir. ügyész mondta el vádbeszédét. A védőkre holnap kerül a sor.

Szabadalmi pör az aradi evangélikus templom miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 21.

Az aradi új evangélikus templom építése alkalmával a templom boltozatának elkészítésével még 1906 év tavaszán Frick József aradi építézi bírák meg. Frick a boltozatot el is készíttette, az építkezés módja miatt azonban Winklarek Ferenc budapesti építész szabadalom bitorlásért fejteltette az aradi járásbírósnál. A pesti cég ugyanis azt állította, hogy Frick a boltozat elkészítéséhez szükséges anyagokat az ő szabadalma szerint alkalmazta.

Az ügy Bozóky Mátyas dr. kir. járásbíró elé került, aki előszörban szakértőket hallgatott meg arra nézve, vajon a templom boltozatának építése tényleg Winklarek szabadalma szerint történt-e. A bíróság azonkívül felhívta az országos szabadalmi hivatalt, hogy nyilatkozzék, miből áll tulajdonképen a pesti cég szabadalma.

A tanúk vallomásaival és a szabadalmi hivatal nyilatkozatával beigazolás nyert ugyan, hogy Frick az építkezést némi eltéréssel Winklarek módszere szerint teljesítette, de mivel a szabadalmi hivatal oda nyilatkozott, hogy a szabadalmat 1908 január 31 től fogva bárki szabadon használhatta, mert Winklarek a szabadalmi díj fizetését elmulasztotta és így a szabadalom megszűnt, a járásbíró Frick Józsefet a szabadalombitorlás vádjától felmentette.

A fővárosi cég az ítélet ellen fellebbezett, a törvényszék azonban most az első bíróság ítéletét indokainál fogva helybenhagyta.

SPORT.

+ Az aradi iskolák házi tornaversenye. A vallás- és közoktatási ügyi miniszter egy rendeletet bocsajtott ki, melynek értelmében azon évben, melyben országos, vagy kerületi torna verseny nem tartatik, egy-egy városban létező középiskolák, házi tornaversenyt tartoznak rendezni. Mivel az idén ilyenféle versenyek sehol sem tartatnak, az aradi kir. főgimnázium, áll. főreáliskola, áll. tanítóképző intézet együttesen folyó hó 28 án az „Aradi A hűvöskai Club” sporttelepén házi tornaversenyt rendez. Burián

János, Boros Vida, László Mihály igazgatók, Nagy Sándor, Neumer József tornatanárok, Jancovics Ferenc, Palotay Antal, Hunyady József dr., Papp György, Kisfalussy István, Nagy István tanárokból álló bizottság a napokban állt össze és megállapították a haziverseny sorrendjét. Az ünnepélyen a vaggongyári zenekar fogja játszani s a körülbelül 800 tagból álló diák-sereg változatos és gazdag programjával rendkívül érdekes látványt fog nyújtani. A meghívókat az igazgatóság a napokban fogja szétküldeni.

A t. Ház mulat.

Két jelenet.

*

A délutáni unalmat a képviselőházban ritkán tarkítja egy-egy derűs epizód. Lustán terpszkedve ülnek a honatyák; egyik-másika bóbiskol, sőt valamelyik gyöngébb hangú képviselő beszéde közben határozottan ki lehet venni a horkolását is olyan hazafinak, akinek gyöngye idegzete nem bírja el az erőltetett sokfölszólalást.

A tegnapi délutáni ülés azonban elűtött az előzőktől. Mert a kezdetén Apponyi beszéde érdekelte a Házat, a végén pedig mulatott a következő két derűs jeleneten:

Alszik az öreg.

A kultusbudget általános része letárgyalatott. Félnyolc óra volt és a képviselők föllelegzetek, hogy végre egy nap, amikor félórával hamarabb mehetnek a májusi levegőre.

Isten nem akarta úgy, sem — Sággy Gyula. A jeles professzor ugyanis az előadói székben bóbiskolt, amikor Rakovszky elnök katonás parancsszava jelszte:

— Az előadó urat illeti a szó!

Senki sem jelentkezett. Az előadó ur a puha székben folytatólagozan szunyókált. Kinos csönd egy két pillanatra. De azután mint orkán harsogott föl a kacagás.

— Alszik az öreg, hagyjuk aludni!

Az előadói csengőre azonban fölkel Sággy Gyula, körülnézett, mintha valahol idegenben volna és miután kidörzsölte szemét az álomtól, fölnevezte az emelvényre.

— Engem jól óztatik gondolni?

— Igenis önt méltóztatom, — volt Rakovszky válasza.

Ujabb orkán. Sággy azonban, aki megsokkolt ilyesmit, fölállt és beszélt épen egy félórát, hogy a képviselők ne mehessenek egy perccel se korábban nyolcnál a májusi levegőre...

„A honvéd-oszlop, emlék, szobor.”

Nagy György beadta ismeretes indítványát Budavár bevételének évfordulójának kegyeletos megünneplése tárgyában. Ne legyen ülés holnap, a Ház helyezzen koszort a honvédszobor talapzatra.

Az indítvány első részét tudvalevőleg a miniszterelnök hozzászólása folytán elvetették, a másik rész, a koszorúletétel elfogadatot.

— Kérdezem a t. Házat tehát, — mondta Rakovszky — elfogadják-e az általam proponált napirendet Nagy György képviselő ur ama indítványával, hogy holnap a budai honvédszoborra...

— Nem oszlop, nem oszlop! — röpült egy csomó közbeköltés az emelvény felé.

— A budai honvédemlékre...

— Nem emlék, szobor, szobor, honvédszobor — korrigálták a képviselők.

— Igenis, hogy honvédszoborra koszorú tessék, igen vagy nem?

— Elfogadjuk — dörögte a Ház nagy kacagás közepette.

Erről a derűs jelenetről azonban a hivatalos újság ma csak így számol be:

Elnök: Minthogy az ellenindítvány visszavonatot, kérdem a t. Házat, elfogadja-e az általam proponált napirendet, igen vagy nem, azzal az indítványával Nagy György képviselő úrnak, hogy a holnapi napon a budai honvédszobor talapzatára a Ház nevében koszoru tétessék le? (Helyeslés.) Ha igen, akkor így értelembe mondom ki a határozatot. Következik most a mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítése.

A vidám herceg.

Mária Dorottya főhercegnő válik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 21.

Három éve, hogy Mária Dorottya főhercegnő, a megboldogult József főherceg idősebbik leánya az urától, Lajos Fülöp orleansi hercegtől hazajött Magyarországra, az édesanyjához, Klotild főhercegnőhöz.

A hazajövetelének eleinte nem tulajdonítottak különösebb fontosságot a főhercegi udvarban. Ugy gondolták, ez nem ép a legpéldásabb családi viszony, nézeteltérésekkel, konfliktusokkal, összezördülésekkel vegyes, de majd csak elvonulnak a felhők s a fejedelmi házastársak előbb-utóbb megbékülnek.

Idők során azonban a családi visszavonás végérvényesen komoly jellegűt öltött s most már — mint a *Pesti Futár* mai száma jelenti — a főhercegi udvar legközelebbi hozzátartozói is bizonyosra veszik, hogy a szakadás vége válópör lesz. Az orleansi herceg már régen éhajtja a törvényes válást. Mária Dorottya főhercegnő még huzódik. Katholikus érzelmeire hivatkozik. Minden meggyőződése szerint a házasság örök, szent és fölbontatlan. Azonban ezt az álláspontját aligha fogja végig megtarthatni. Lajos Fülöp herceg legalább mindent elkövet erre nézve.

Hivatalosan a konfliktus eredetét a házasság magtalan voltára vezetik vissza. Lajos Fülöp a francia rojalisták utolsó reménysége. A király-párti arisztokrácia ő köré csoportosult s ő a jelöltjük a francia trónra, az esetben, ha a köztársaság megdőlnék és Franciaország újra a monarchikus kormányformát veszi föl. A legitimista párt trónörökösét követel a trónkövetelőjéül. S a hercegnek Mária Dorottyával való házassága gyermektelen maradt. A herceg is és a pártja is a hercegasszonyban keresi a hibát. Magasabb politikai érdekekre hivatkoznak tehát, amikor a válást sürgetik.

Késégtelen, ez is hozzájárult a házastársi jóviszony megrontásához. De a beavatottak más okokról is tudnak. A házaspárt Kóburg Klementina hercegnő boronálta össze. Tizenkét esztendő előtt volt az esküvőjük Bécsben. A hercegasszony két millió frank készpénzt kapott hozományul. S a menyasszony idősebb volt a vőlegénynél. Ez a kerekülönbség az idők során kiélesedett, szembeszökővé lett és valójában ezért fog válópörre kerülni a dolog, ha ugyan rákerül.

A herceg világlátásban vidám ember volt. Pesten is sokat megfordult és sokat mulatott. Egy Elíz nevű leány, aki utóbb nyilvánosabb helyekre került, egészen nyíltan beszélt a herceggel való bizalmas barátságáról. A többi között a legszívesebben azt meséli, mit mondott neki a herceg a barátságuk legelején.

— Elíz, — mondta neki, — te úgy szeretsz, mint egy született hercegnő!

Mire a leány, a saját előadása szerint, így felelt:

— No, akkor ez nem jelent valami nagy változástosságot önnek!

Amikor azután nős ember lett Lajos Fülöp, nem érhette már a régi, vidám életét. Illetve, az elaján nem érhette. Később, feleséges ember léte, visszatért a legénykori élethez, s a többi között nyíltan beszéltek Malba asszonyról, Svéd Ankerström feleségével való kalandjáról a bécsi Sacher-szállóban. Ilyenformán a puritán, vallásos, majdnem aszketikus Mária Dorottyanak meglehetősen szomorú volt mellette az élete. Nem is bírta ki sokáig. S egy szép napon hazajött, — akkor József főherceg, az édesapja még élt, — s a jövőjét az apja betegséggel magyarázta meg. Ennek most három éve. Azóta Mária Dorottya főhercegnő nem tért vissza az urához, hanem állandóan az édesanyja mellett van.

Az orleansi herceg nem is igen tett kísérletet arra nézve, hogy a feleségét megbékítse, sőt később mint haragosabban sürgette a válást. A hercegnő, mind mondtuk, nem akart belemenni a válásba. Lajos Fülöp természetesen nem nyugodott meg a felesége elhatározásában. Ugyszólván hetenként gondoskodott arról, hogy a neve valami botrányval kapcsolatban szerepljen a nyilvánosság előtt. Hol automobili baleset éri és furcsa, ilyenkor mindig hölgy van vele, sőt mindig más hölgy és más, ehhez hasonló kalandok kapcsán is foglalkoznak vele az újságok. Am mindez eddig hasztalan volt. A főhercegnő tudni sem akart a válásról. Közeledés nem történt, de törvényes formát se nyert a szakadás. A hercegnő maga is érezte a helyzet kínos, sőt tarthatatlanságát.

Most fog eldőlni, talán már a legrövidebb időn belül, hogy a hercegasszony enged szigorú vallási meggyőződéséből és beleegyezését adja a válópör megindításához.

TANÜGY.

(—) Elismerés az Aradvidéki Tanítóegyesületnek. Az A. V. T. E. május hó 17-én megtartott közgyűlése üdvözölte azokat akik a népoktatás ügye és a tanítóság iránt, szeretettel viselkednek. A tanítók figyelmét viszonzva a miniszterek és államférfiak Kovács Vince egyesületi elnökhöz a következő levelet intézték:

Igen tisztelt Elnök ur! Öszinte köszönettel vettem az Aradvidéki Tanítóegyesület közgyűlésének nevében küldött szives üdvözlését. Fogadja Elnök ur az egyesület részére is megemlékezésükért meleg köszönetemet és hazafias üdvözlétem nyilvánítását. Kiváló tisztelettel *Darányfi* földművelésügyi miniszter.

Halász Ferenc miniszteri tanácsos levele: Igen tisztelt Elnök ur! Hálas szívvel mondom köszönetet az Aradvidéki Tanítóegyesület közgyűlése alkalmából hozzám intézett megleghangu üdvözlésért. Fölötte értékesek előttem az üdvözlő sorok, mert oly testület megnyilvánulását látom azokban, amelynek minden munkájában a nemzeti élet eleven ereje lüktet. Ezek az elismerő szavak arra buzdítanak, hogy még fokozottabb mértékkel munkálkodjam a nemzeti népoktatás és a tanítói kar jogos és méltányos érdekeinek előmozdításán. Tisztelettel: Halász Ferenc, min. tanácsos.

Kadocsa Lippich Elek min. tanácsos levele: Tisztelt Elnök ur! Az Aradvidéki Tanítóegyesület nagygyűlése alkalmából hozzám intézett szives és igen megtisztelő üdvözlését halásan köszönöm és isten áldását kérem lelkos, hazafias munkájukra. Igaz tisztelettel kész hiva *Kadocsa Lippich Elek* min. tanácsos. Bácsy fővárosi polgármester is küldött köszönő levelet a neki küldött üdvözlésre.

(—) Zongora- és énekvizsga. Szalay Aranka magánének és zongora tanítónő, zenevizsgáját május 24-én, vasárnap délután tartja a *Fehér Kereszt* nagytermében, melyre az érdeklődők figyelmét felhívja.

TARKASÁGOK.

★

(A kis csaló.) Aradi történet. Aligha eshetett volna meg másutt.

Egy ifju krakéler és ingyenélő, aki mindég a mások költségén pezsgőzik, nemrég betért egy éjjeli vendéglőbe. Körülnéz s első pillantásra szemügyre vesz egy jól öltözött idegen urat, aki épp az asztala előtt ment el.

— Hecc lesz — gondolta magában — ha ebbe az urba belébotlok. Pincérnek fogom nézni, mire kiderül az áratlan tévedés, kibekülünk s együtt mulatunk — az ő pénzen.

— Hé! hallja csak! pincér — kiáltotta s megfogta az idegen ur kabátját. — Egy pohár sört hozzon!

Arra, ami ezután következett, nem volt elkészülve. A jól öltözött ur „azonnal” kiáltással elrohant s csakhamar hozta a sört. Ezekután leült a szomszéd asztalhoz és nagyszerű vacsorát rendelt.

Ami emberünk látta, hogy kedélyes urral van dolga, aki érti a tréfát, de semmi közeledésre nem hajlandó. Szomorúan itta meg a sörét és még szomorúbban ült. A legjobban az bosszantotta, hogy az idegen valóságos lukullusi lakomát evett végig a szomszédságban.

Egyszer csak azt hallja, hogy az idegen kiáltja magát:

— Fizelek!

— Pokoli ötlete támadt. Odaugrott s a világ legtermészetesebb hangján szölt:

— Parancsoljon!

Az idegen bement a végig evett étlapot. A cseh nyolc korona ötven fillér volt, amelyet barátunk zsebre dugott. A pincérek nem vették észre az esetet s az idegen eltávozott. A legjobb a dologban, hogy a kis csaló, néhány hasonzerű barátja előtt így magyarázta meg a dolgot:

— Ha ő oly szives volt nekem sört hozni, mért ne viszonztam volna én az ő sziveségét? Én szives voltam elfogadni a pénzt!

(Két utasó) Még abban az időben játszódtok le ez a kis apróság, mikor a magyar kormány egyes tagjai majdnem minden nap Bécsbe utazgattak a kiegyezési tárgyalásokra. A magyar kabinet fejét, *Wekerle* Sándor miniszterelnököt egy napon telefon utján kérte sürgősen magához az uralkodó. A miniszterelnök, természetesen, rögtön kihajtatott a pályaudvarra, hogy a leghamarabb Bécsbe induló vonatot még elérje. Máskor külön vonaton szoktak a kormány tagjai az osztrák fővárosba utazni, de most ennek a megrendelésére nem volt idő.

Épen, mikor a miniszterelnök kiért a pályaudvar perronjára, indult egy személyvonat Bécsbe. *Wekerle* csak annyi ideje volt, hogy a mozgó vonat hátulso kocsijára, — mely II-ik osztályu volt — felkapaszkodjon. De hát jó volt ez így is nagyon. A közönség érdekében hozhat ennyi áldozatot az uralkodónak a magyar miniszterelnök.

Wekerle bement a szakaszba, ahol csak egy ur ült, beletemetkezve egy bécsi újságba. A miniszterelnök leült vele szemben s elővéve egy magyar lapot, ráakart gyujtani vastag britannikájára. (*Wekerle* t. i. ilyet szív mindig.) Az idegen urnak, aki érdeklődéssel szemlélte a borotvált arcú, hatalmas termetű embert és szeretett volna ismerkedni, épen kapóra jött ez. Gyufát gyujtott s megkínálta vele az utazó társát:

— Parancsoljon uram — szölt németül.

— Köszönöm, — válaszolt *Wekerle* magyarul, s kezdte olvasni a kezében tartott újságot.

Az idegen ur azonban nem hagyta annyiban a dolgot. Szórakozni akart az uton. Felállt hát illedelmesen és bemutatkozott:

— Mein name Jakob Lieberman.

Aztán elmondta, hogy utazó.

— Én is, — felelt a miniszterelnök németül, majd hozzátette: — Nagyon örülök.

— Utazó? — szólt örömmel Lieberman. Milyen kedves dolog, hogy kollegával találkozom. En bécsi cégnek az utazója vagyok.

— Én meg osztrák magyarnak.

— Az én cégem már 82-től fennáll.

— Az enyém meg 67-től.

— Szabad kérem, hogy hívják azt a céget? — kérdezte most érdeklődéssel az utazó.

— Kaiser & König, — válaszolta mosolyogva Wekerle.

— Kaiser & König? Csodálatos, hogy én azt nem ismerem. Pedig az ilyen régi céget mind is merem, ha kóser. Biztosan nem kóser az ön 67-es cégje.

— Lehet.

— Ha kérem szabad, miben tetszik utazni?

— Kiegyezésben.

— Ja ugy! No hát nem mondtam, hogy *nem kóser*...

A vén haramia.

Gyuricza János az aradi rendőrség fogházában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 21.

Megirtuk lapunk május 5-ikén megjelent számában, hogy három vármegye csendőrsége keresi, nyomozza Gyuricza Jánost, a többszörösen fegyházviselt, messze földön hírhedt lóköltőt, aki teljesen önálló módszerrel rabolja el a gazdától a lovakat. Gyuricza nem az éjnek óvadján az istállóból kőti el a jászol mellől a szemrevaló paripát, hanem bemegy valamely faluba, fuvarost fogad, kocsi-ra ül és a mítsem sejtő parasztagdát megkínálja étellel, itallal. Az öt perc múlva eszméletét veszti, a vén betyár leteszi az ut mellé, otthagyja és a kocsi-val, lovakkal elhajt.

Tizenhét esztendő fegyház van a háta megitt a furiangos, ravasz eszű, kemény dereku modern szegénylegénynek, aki a múlt hónapban a temesmegyei Zsebelyen fosztott ki a fent leirt módon egy földesgazdát, aki majdnem életével fizetett azért, hogy Gyuricza szemét vetett a lovaira. A múlt hónap tizedikétől egész a mai napig keresték, kutatták az embertelenül elkövetett rablás tettesét. Május negyedikén az aradi rendőrség segítségével megállapította a csákoval csendőrség, hogy a tettes más nem lehet, mint a délvideknek ez a neves lóköltője, de minden biztos adat dacára sem sikerült őt máig kézrekeríteni. Legendába illő ügyességgel és szerencsével siklott ki a nyomozó hatóság kezeli közül. Kipuhatták mind azokat a helyeket, ahol megfordult, ismerték mindazokat a személyeket, a kikkel érintkezett és mindentüvé néhány órával később érkezett a csendőrség. Itt feküdt Aradon a kórházban súlyos betegen hosszú időn át, mert a legtöbb „remék munka” elkövetése alkalmával baloldali hűdést kapott. Május harmadikán távozott a kórházból a csákoval csendőrség május negyedikén kezdett Aradon iránta érdeklődni s akkor is az aradi detektíveknek kellett a csendőröket figyelmeztetni arra, hogy sehol oly jól nem ismerik a vén bűnöst, mint az aradi rendőrségben, amelyet Gyuricza szívből gyűlöl. Valahányszor a szerencséje ugyanis elhagyja, az aradi kapitány kezének tulajdonítja azt, aki már kétszer „bebuktatta.”

Azonban Green Nándor tb. főkapitány rendkívül ügyesen állította fel a hatóságokkal bujdosdi játékot űző gonosztévő lábál elé a csapdát. A legszélesebb körzetben intézkedett

arról, hogy mindazok, akikről csak feltehető volt, hogy Gyuricza valamelyes érintkezésben van velők, azonnal értesítsék őt, midőn a láthatáron mutatkozik. Tegnap késő este végül azt a régóta várt jelentést kapta a főkapitány, hogy Gyuricza Aradra érkezik. Ezt a pillanatot leste a rendőrség, mert a nyomozás alatt mindjában meggyőződött arról, hogy üzleti és érzelmi szálak fűzik Aradhoz őt. A detektíveket azonnal mozgósította s ezek a lóköltőt a Radnai utcán el is fogták. A legutóbb kiállott betegség megviselte az öregot. Sokat gyalogolt bujdosása közben, összeörve, lábain alig állva jött vissza kedvenc tartózkodási helyére, Aradra. Beszállították a rendőrség fogházába, távirati lag értesítették a csákoval csendőrséget a becses zsákmány megkerülteről s ma reggel hozzá látott Green főkapitány az eleinte konokul tagadó rabló vallatásához.

Gyuricza János típusa a ravasz, kőrmönfont, minden veszélylyel szembenező magyar parasztnak. Mielőtt a súlyos betegség megtörtte, tagbaszakadt, hatalmas ember volt, aki nek a vállain valóságos tatárfej ül. Tüzes és mély fényű szeméit a földre sűi s önteltséggel pederint időközönként egyet barna bajuszán, mely az ötven év dacára koromfekete. Most szegény és le van szülve, mindössze négy koronát és néhány fillért találtak nála a megmozgáskor. De azokon a fotográfiákon, melyeket néhány év előtt készített róla az aradi rendőrség bűnügyi osztálya, ökölnagyságu ezüst ptykével díszített mellényben, asztragán galériós dalmányban feszít.

Mikor bevezették Green elé, így szólott a régi időkől ismert főkapitányhoz:

— Lásza kapitány ur, mi lett a híres Gyuriczából. Kétszer lapította meg a bal feletem a guta, alig tudok a lábamon állani.

Arról, a mivel vádolva van, hallani sem akart Gyuricza. Áthatatosan tagadott, sőt még azt is elakarta hitetni, hogy azt sem tudja, merre van Zsebely. A keresztkérdésekre kitérő választ adott, s mikor érezte, hogy keresztübe került, akkor így fakadt ki:

— Miért épen engem gyanúsítanak rablással, azért, mert szegény vagyok? Hát az a sok tolvaj, akinek még nagy fizetése is van, miért szalad?

— Az is oda kerül, ha megcsipik, a hova maga, szót a villogó tekintetű lóköltőre szigoruhangon a főkapitány.

Mikor a főkapitány látta, hogy Gyuricza nem akar puhulni akkor a húságát kezdte legyezgetni.

— Na János, azt mondhatom, hogy olyan ügyesen dolgozó ember mint maga, még nem volt a kezeim között. Nem közönséges lóköltő, azt már nem először mondom.

— Aztán miért nem, kérdezi ravaszul a vén csont, aki úgy látszik észrevette a hurkot.

— Mert még nem láttam embert, aki altatóval manipulált volna.

— Nem igaz ám az kérem, mert ilyen magam szerű szegény ember nem kap a patikában altatót szert.

— Patika maga egyedül is János, mondja Green, hát a *datura stramoniumból* ki csinált italt, mi?

— Mán kérem, ezt az idegen szót nem tudom, de azt tudom, hogy magyarul bolondító eszematok az.

— No lásza, egész jól megértjük egymást magyarul. Azért mondom, hogy valjón be nekem egész őszintén mindent, mert én itt úgy bánok magával, mint a hímestojással. De ha zsandár kézre adom, akkor azok magát a guta ütött lábával végig hurcolják a fél országon és elviszik mindenüvé, ahol csak megfordult.

— Próbáltak már ilyes főlét velem a zsandárok, de ők jártak pórul. Mert ha én megbicsaklom és egyszer lefekszem a földre, akkor engem tis zsandár se vesz fel. A puskaussal meg ne nyuljon hozzám, mert a csillagjaival játszik, leszedtem már néhánynak a nyakáról, szólott és minden erejét összeszedve kiegyenesedett és ökleivel fenyegetődött. Alig lehetett lecsendesíteni.

— Hej, ha még egyszer én egészséges lehetnék, nem kerülnék akkor én többé a kapitány ur kezére, arra esküszöm.

Délfelé aztán már teljesen megtört a sok eléje tartott tény előtt a minden hájjal megkent betyár. Beismerte, hogy a múlt hónap tizenegyedikén Zsebelyen egy fuvarost fogadott fel azzal, hogy az őt és egy társát Csákovára vigye. Azután megitta a parasztot és mikor az rosszul lett, letette a kocsi-ról s ő társával, kinek azonban nevét nem árulta el, elhajtották a kocsit és lovakat. Egy pej és egy sárga volt a kocsi elé fogva. A pejt eladta egy mikalakai embernek, kinek nevét nem tudja, a sárgát Boldár György kóbor cigány vette meg tőle.

— Látja János, így már jól van, — mondotta Green — tudjuk mi azt régen, hogy magátólolvaj s maga is jól tudja, hogy a tagadás nem használ.

— Tekintetes ur, hadd mondjak a szívem szerint valamit, de meg ne haragudjék érte, — szól oda Gyuricza és sunyi szeméit földre sűtve így beszél:

— Ha tolvajok nem lennének, akkor az urakat itt nem fizetnék, hát örüljenek, hogy vagyunk, mert mi keressük magunknak a kenyeret.

— No ezt már csak bizza ránk, — s ezzel int a főkapitány, hogy vessék el a lóköltőt.

Délután egy órakor megérkezett a csákoval járásörmester egy csendőrrel, hogy Gyuriczát átvegyék és az eddigi nyomozást kiegészítve annak vallomásával. Átvegyék az ügyet a temesvári ügyészséghez. A csendőrök előtt Gyuricza már nem tagadott. Elmondotta azt, amennyit Green kivett belőle.

Az átvétel alkalmával a csendőrök magukhoz vették mindast az ingóságot, amelyet Gyuriczánál találtak. Két virsina cigareta feküdt az asztalon. Sívárgó szemekkel nézett rájuk a lóköltő, aki szenvedélyes dohányos.

— Adjon örmester ur egy cigarettát, tegnap óta nem dohányoztam, pedig majd meghalok érte, — fogta könyörgésre a dolgot.

— Adok János bácsi, de ha ezt megteszem, akkor maga majd eltalálja felejtani annak a cigánynak a nevét, akinek eladta a lovát?

— Hiába felejtsem, ha már az urak kivették belőlem, már pedig a nyelvemet kéne leharapnom, hogy miért is beszéltem — mondta — és dühösen beleharapott a nyelvébe, úgy, hogy vér serkedt a nyomán.

Arról, hogy az elkövetett gonosztett óta hol járt, mit csinált, nem adott felvilágosítást. Ezt megállapítani a csendőrség, illetőleg a vizsgálóbíró dolga lesz. Ez azért rendkívül fontos körülmény, mert mint azt május 5-iki számunkban szintén megirtuk, Gyuriczát gyanúsítják a *nagyszentmiklósi* (Tolnamegye) kasszabetörés elkövetésével is, amelyet emberélet kioltásával követtek el a tettesek. Megölték tudniillik azt a községi rendőrt, aki megzavarta őket munkájukban.

A délután indult temesvári vonattal vitték el Aradról a rettegett lóköltőt, aki most majd hosszú ideig nem lélemlíti meg a délvidek ló-tartó gazdált.

Bonyodalmak egy vezérigazgató nyugdíja körül.

Lukáchy Miklós özvegyének pöre.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 21.

Az aradi törvényszék polgári iktatójába érdekes kereset érkezett. Egy aradi nagy pénzintézet volt vezérigazgatójának özvegye pert indított az intézet ellen havi kétszáz korona özvegyi nyugdíj miatt.

Az ügy előzményei a következők:

Lukáchy Miklós, az Aradi első takarékpénztár egyik alapítója és hosszú időn át volt vezérigazgatója nyugalomba vonulása-kor a pénzintézettől hétezerhétszáz korona nyugdíjat huzott. Néhány évvel ezután a köztisztviselőnek örvendő öreg ur hetven éves korában másodszor is megnősült. Egy aradmegyei postamesternőt vett el, akivel együtt Budapestre költözött. A házasság azonban rövid együttlét után megszűnt, Lukáchy visszaköltözött Aradra és itt is halt meg a múlt év nyarán.

Az özvegy a fővárosból Rimaszombatra ment lakni rokonai közé, de mintegy két hónappal ezelőtt megjelent Aradon és felkereste az Aradi első takarékpénztárt, kérve az igazgatóságot, hogy elhalt férje után nagyobb végkielégítési összeget utaljanak ki számára. A pénzintézet igazgatósága a furcsa kérelmet természetesen megtagadta, mert az özvegynek nincs nyugdíjjogosultsága.

A takarékpénztár alapszabályai értelmében ugyanis nyugdíj csupán az intézet azon tisztviselője özvegyének jár, aki az illető tisztviselő nyugdíjba menetele előtt ment hozzá nőül. Ez alapon a pénzintézet, amely bármily csekély jogaim esetén készséggel megadta volna az özvegynek a kért összeget, a kérelmet elutasította.

Özv. Lukáchy Miklósné ekkor visszautazott Rimaszombatra és most egy ottani ügyvéd útján keresetet adott be az Aradi első takarékpénztár ellen havi kétszáz korona özvegyi nyugdíj iránt, így remélvén célt érni alaptalan követelésével.

A cápa nyilatkozata.

*
A flumel tengerészeti hatóság „Előre” nevű gőzcsáról azt táviratozta a kapitány a flumel révhivatalnak, hogy utjában egy hatalmas cápát látott, amely a flumel öböl felé tart . . .

(Tudósítók e hírre azonnal Fluméba utazott és felkereste a Kvarneró vendéget. A cápa a következő nyilatkozatot tette):

— Öreg barátom, a tengerészkapitány nem tévedett. Csakugyan engem látott az „Előre” parancsnoki hidjáról, amikor öt cseményi sebességgel bevitörülözött a flumei vizekre.

— Az idén korábban jöttem, de hiszen az idén a nyár is korábban köszöntött be. Május eisején vitték ki a kerteket a kávéházak elé és ma már nyakra-főre folynak az árverések a panama kalapok ára miatt. A kávéházak előtt úgy ülnek az emberek, mintha beiratkoztak volna. Ha ez nem kánikula, akkor én nem emlékezem, mi a kánikula, mar pedig öreg cápa vagyok.

— Holnap megnyitom a szezon. A színházak és mozik becsukhatnak. A fürdők kinyithatnak. Bártán bakkozhatnak. Siófokon pofozkodhatnak. A parlamentet szétküldhetik, az „Amerikai parkot” összehívhatják.

— Egyébként a flumei eset is siettetette a jövőtelemet. Nem szeretem, hogy affér történt a

flumei bolygek miatt. A flumei nők szépek és erkölcsösek. A rapprezenianza határozata azonban tulzott. Ezek az olaszok nagyon heves véreiek. Majd a fürdőben beszélnek velük . . .

— Önöket különben érdekelni fogja, mi uszott mellettem, amikor idejöttem. El sem hiszi. Legelőször is eluszott a nemzeti bank, azután egy csomó elv, két napig csupa program mellett jöttem, mind kifelé uszott a nyílt tengerre. Hát mi történt valaképpen a magyar politikában egy év alatt?

— Apropos! Mi van a dánosi cigányokkal? És mi igaz a fuzió híréből? Hát tudja, én nem szoktam politizálni és szó, ami szó, már én is megettem néhány békát, de amennyit Magyarországon megesznek, az igazán sok. Hát már nem a turós csusza a nemzeti eledel?

— Különb, mondja meg kérem otthon, hogy örömmel jöttem és csak legyenek nyugodtak, én szeretem a lovagias magyar népet. Senkinek sem fog ártani öreg cápa-barátjuk. Pász.

Tolvajszövetkezet egy ezüstmű-gyárban.

Az orgazdát Aradon keresik. —
A rendőrség nyomozása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 21.

Rendkívül szenzációs bűnügyben indította meg a nyomozást ma délután az aradi rendőrség. Egy fővárosi ezüstműgyár tönkretételére alakult tolvajszövetkezet orgazdáját vagy orgazdát keresik. A gyár alkalmazottai hosszabb idő óta métermázsa számára lopják az ezüst evőeszközöket és a vidéki városokban értékesítették azokat. A bűnügy számai valószínűleg egész Magyarországra kiterjednek, mert nemcsak Aradon, hanem az eddig beszerzett nyomozati adatok alapján megállapítható, hogy Nyitrán, Pozsonyban, de valószínűleg másutt is akadtak olyanok, akik a legkurrensebb kereskedelmi cikket, ezüst evőeszközöt potom áron szívesen vesznek meg. Hogy a rendőrség a helyes nyomon jár e és az, akit a fővárosi gyár Aradon tartózkodó utazója mint orgazdát nevezett meg, tényleg bűnös uton jutott a rengeteg mennyiségű értéktárgyhoz, azt az eljárás mai stádiumában megállapítani nem tudjuk. Akit gyanuba vesznek, azt állítja, hogy a birtokában talált evőeszközök tisztességes szerzeményei s ezt a körülményt kész olyan okmányokkal bizonyítani, amelyek a bűnös manipulációt teljesen kizárják. A rendőrség a legnagyobb eréllyel nyomoz s azt hiszi, hogy rövid idő alatt már tisztázva lesz ennek az országot behálózó tolvajszövetkezetnek minden viselt dolga. A roppant bonyolult bűnügy részleteit az alábbiakban ismertetjük, természetesen ez alkalommal csak annyit, amennyit a nyomozás érdekében nyilvánosságra lehet hozni.

Budapestben a Fandrick cégnek ezüst evőeszközöket gyártó nagy ipartelepe van. A gyár, amelyben körülbelül háromszáz munkás dolgozik, több utazót tart, akik a vidéken csak ékszerészeket keresnek fel és ezeknek adják el a cég gyártmányait. Magyarország összes jobb ékszerészeivel élénk összeköttetést tart fenn a fővárosi központ, mert a gyártmányai rendkívül kelendők s naponta óriási mennyiségű postacsomagban viszi szét a vasut a megren-

deléseket. Külön csomagoló osztály van, mely a küldeményeket dobozokba rakja, göngyöli, beragasztja és címezi. Az utóbbi időben a cég az ország minden részéből panaszos, majd energikusabb hangú felszólító leveleket kapott; a levelek tartalma azonos volt. Majdnem minden megrendelő azért emelt panaszt, hogy sokkal kevesebb ezüst evőeszközt kap, mint a mennyit rendelt. Eleinte a cég azt hitte, hogy az utazók követtek el visszaélést s minthogy az ezüst ára roppant ingadozó volt, csak azért, hogy vevőiket megtartsák, több rendelést jegyeztek be a vevőnél maradó megrendelési ívre, mint a mennyit a cégnek jeleztek. Kutattak a dolog után s rájöttek, hogy a megrendelések körül korrektül jártak el az utazók, a megrendelési bárcák egyeztek és a súlyszámítás is kvadrált. Néhány gyöngye céggel, akiről azt hitték, hogy csak fizetési kötelezettsége alól akar kitérni, azért emel kifogásokat a mennyiség ellen, megszüntették az összeköttetést. A panaszok azonban nem maradtak el. Dacára annak, hogy a csomagolásnál a legnagyobb ellenőrzést gyakorolták. A csomagok mindenütt érintetlenül és teljesen ép állapotban érkeztek meg. A cég megbízta utazóit, hogy kereskedelmi útjuk alkalmával kutassanak a rejtélyes körülmények iránt és törekedjenek megállapítani, hova tűnik el az áru, melyet otthon a megrendelésnek megfelelően adnak ki a raktárakból a csomagoló személyzetnek.

Ma Aradra érkezett a Fandrick-gyár egyik utazója, Láng Sándor, aki sorra járta az aradi ékszerészeket s mindenütt kérdezősködött, puthatolódzott. Eközben arról értesült, hogy itt Aradon van egy ember (a nevet a nyomozás érdekében elhallgatjuk) aki a Fandrick-gyárból származó ezüst evőeszközöket árusít. Az illetőnek nincs nyílt ékszerészüzlete. Láng még a délelőtti folyamán felkereste őt.

— A vidékre való szállodás vagyok. —
ugymond — s most rendezem be elsőrangú szállodámat, éttermemet s minthogy hallottam, hogy ön ezüst evőeszközöt árusít, azért kerestem fel.

Es gyanútlanul szedte elő a reugsteg mennyiségű ezüst kanalat, kést és villát.

Egy ideig válogatott az utazó, majd alkudozni kezdett és rövidesen meg is egyeztek. Harmincöt tucat evőeszközöt válogatott ki és foglaltosott le.

— Minthogy a feleségem nélkül nem akarok ily nagyszabású vételbe bocsátkozni, azért néhány mintát magamhoz veszek, hogy otthon megmutathassam — mondotta — az eladónak, aki ebbe beleegyezett.

Láng megdöbbenve vette észre, hogy az egész tömeg ezüstmű az általa képviselt cég gyárból származik. Minden egyes darabon rajta van a gyár titkos jegye s azonkívül feltétlenül csalahatatlan jel az is, hogy az evőeszközök fazonja a gyár monopóliumát alkotja.

A magához vett mintákkal azonnal a rendőrségre sietett s ott az eladó ellen orgazdaság címén feljelentést tett. A rendőrségen úgy mondotta el az ezüstművek eltűnését, mint azt fentebb megírtuk. Azonnal detektívet küldött Green tb. főkapitány a meggyanusított egyén lakására és az illetőt előállították. Kihallgatásakor em azt vallotta, hogy az evőeszközöket ő rendes kereskedői megrendelés révén vette és azt számlákkal is tudja igazolni és fel is mutatta annak a kereskedőnek a számláját, aki neki az ezüstműveket szállította.

A rendőrség az ezüstöt egyelőre lefoglalta s a nyomozást a legnagyobb eréllyel indította meg az irányban, vajjon e számlák nem hamisítottak e? Az a gyanu ugyanis, hogy a lopás a gyár csomagoló osztályában történhetett, ahol

egyszersmind számla lapokat is lophattak. A tolvajok maguk is tartották utazói, vagy valami organdaként szereplő fővárosi kereskedő útján adták tul a lopott árun.

Szezon.

*
Forróságtól szinte lázba
Bedülök egy kávéházba.
Ugy izradok, mint egy állat,
„Hé, picér, egy szálmaszálát!

Szálmaszálát jeges vízbe,
Különbben a mentő víz be.
Hideg a tél, tűnes a nyár,
Jó Istenkém! Miket csinál?*

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Szendrey Mihály a vásárhelyi kabaréről. Az Abbázában nyaraló Szendrey igazgatótól az alábbi nyilatkozatot kapta a *Vásárhelyi Reggeli Újság*: Tekintetes szerkesztő ur! Csak most értesültem arról a sajnálatos dologról, amit társulatom két tagja f. hó 10-én előidézt. Jóllehet a szünetben tagjaim függetlenségével nem rendelkezem, mégis ha tudomásom lett volna arról, hogy Hmvásárhelyen szándékoznak előadást tartani, azt minden áron megakadályoztam volna, mert nem tartom szükségesnek, hogy akik anyagilag rá utalva nincsenek, azt a közönséget, mely mindenkor csak pártfogással van velük szemben, olyan műsorral terheljék. Mielőtt ez ügyben vizsgálatot tartok, bocsánatot kérek a nemes város közönségétől, hogy tudtom és akaratom nélkül társulatom két tagja így vissza élt jóságukkal. Négy időnyen át mindig azon igyekeztem, hogy a város közönsége részéről semmi vád se érhesse s tőlem telhető joggal azon leszek, hogy a minket mindenkor támogató közönség a kellő elégtételt megkapja. Mély tisztelettel Szendrey Mihály igazgató.

* Új kép. Szép alkotás érkezett a mai nap folyamán Aradra: *Pentelei Molnár Istvánnak*, a nagytehetségű magyar festőművésznek egyik legszebb képe. „Finis” a kép címe és Jézus életéből van a tárgya. A festmény, mely az idén a Képzőművészeti társulat tavaszi kiállításán volt kiállítva, nagy feltűnést keltett, úgy, hogy az állam ajánlatot is tett a művésznek a kép megvételére vonatkozólag. Mielőtt azonban meg egyeztek volna, gyoroki *Andrényi Károly* megvette. A kép ma érkezett meg és a tulajdonos bejegyzésével a *Weisz és Klein* aradi műkereskedő cég szalonjában van kiállítva. A kép három napig látható. Megtekintése díjtalan.

* Nagy Endre új kabaréja. Az Andrásy-utí cabaret helyiségét, melynek eddig „Modern Színház” volt a neve, mint értesültünk, augusztus 15-étől kezdve kibérelte Nagy Endre, aki azt társulatával augusztus második felében „Nagy Endre cabaret”-je név alatt fogja meg nyitni.

* A tékozló fiu. A biblia egyik legmegkapóbb története a *tékozló fiu.* A bibliai tárgyú remek kép, mely a *Jézus életével* hasonló kiállítású pompás mozgókép, most szerepelt be az Uránia igazgatósága Párisból. Bámulatos kép ez, mely valami meghatározó érzést vált ki a nézőkben. A biblikus kor ájtatos levegője ül a képen és megkapó közvetlenségével szinte álmodozásba ringatja az embert. Ez a kép egyik műsorán kívüli száma az Uránia remek műsorának.

Nick Carter. A világhírű amerikai detektoros tetteiből mutat be most egy szenzációs fényképet az *Uránia*. Meglepő mutatja be ez a kép a vakmerő veszélyes foglalkozása közben. Azon próbára teszi ez a kép, éppen egy betörő kompá-

niát semmisít meg. Az *Uránia* színház azzal is kedvesskedik a közönségnek, hogy a pénztárnál árusítja a Nick Carter érdekes önéletrajzát. A csütörtöki bemutatón nagy hatást tett a mesés kép, mely méltán sorakozik a 12 számból álló, páratlanul érdekes műsor minden egyes számához.

Gyilkos katonai gyakorlat.

Félezer ember megbetegedett.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, május 21.

Még meg sem kezdődtek a nyári katonai hadgyakorlatok, máris híre érkezik a tulzásba vitt és emberéletet követelő gyakorlatozásoknak. A közös hadseregnek *Salzburgban* állomásozó ezredéről jelentik, hogy azt kedden olyan kegyetlen menetelésre vezényelték, amelynek következtében *öt száz katona, köztük több tiszt is megbetegedett.* A forró napok étlen-szomjan üzött katonák közül többen *haldokolva* fekszenek most a katonai kórházban.

Az esetről, amely egész Ausztriában óriási feltűnést keltett és amely miatt az osztrák Reichsrathban is fognak interpellálni, a következőket táviratozzák:

A salzburgi helyőrséget tegnapelőtt reggel öt órakor hirtelen felriasztották. A helyőrség ekkor gyakorlatra vonult ki, amely reggel hat órától félbeszakítás nélkül este nyolc óráig tartott. A csapatok — a közös hadsereg gyalog-csapatái — ezalatt az idő alatt pihenő nélkül ötven kilométernyi utat tettek. Az ut délelőtti tiztől, délután négyig forró napon vezetett és a katonák semmiféle enni- vagy innivalót nem kaptak s ilyet nem is vihettek magukkal. A katonákat egyszer arra vezényelték, hogy egy veszedelmes szakadékot ugorjanak keresztül. A tisztek és a katonák ekkor *megtagadták az engedelmességet.*

Már a déli órákban a nagy szomjúságtól és fáradtságtól gyötörve, többen kidőltek a katonák közül. Különösen a hosszú és kínos utakhoz nem szokott tartalékosok érezték meg a menetelést úgy, hogy mikor este nyolc órakor vége volt a gyakorlatnak, *háromszáz tartalékos és kétszáz tényleges katona került betegen a salzburgi kórházba.* A betegek közül tizen a napszúrás miatt haldokolva fekszenek és többeknek állapota igen súlyos. Az egész legénység különben annyira el volt csigázva, hogy alig vonszolta magát.

A „Salzburger Tageblatt” az esetről többek között ezeket írja: „Rettenetes fáradalmak után, gyilkos hőségben egy hegyi szakadékhoz ért a gyalogezred, mikor a legénység már nem bír tovább menni, sőt a tisztek is zúgolódtak a menetelés folytatása ellen, *Kohut* ezredes azonban nem adott pihenőt. A katonai kórházak tömve vannak beteg katonákkal.”

A botrányos eset híre hamar elterjedt és nemcsak Salzburgban, de egész Ausztriában kínos feltűnést keltett. Az osztrák képviselőházban interpellálni fognak a rettenetes menetelés miatt.

Egy újabb távirat szerint, a katonai csapatkórházban kissé tulzottnak mondják a gyakorlatról elterjedt híreket, de azt nem tagadják, hogy a menetelés tulságosan erőszakolt és fáradalmas volt és hogy ennek következtében igen sokan súlyosan megbetegedtek.

HIREK.

Nyolcvankétezer gyermek a király előtt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 21.

Bécsből táviratozzák: Igen szép idő mellett ma délelőtti történt meg 82.000 bécsi tanulóknak őfelsége előtt Schönbrunnban való felvonulása. A tanulókat már kora reggel az összes közlekedési eszközök igénybevételevel Schönbrunnba vitték, ahol iskolák szerint csoportosítva, a nagy földszini csarnokot egész a Gloriettelig töltötték meg. A fiúk fehér-piros válszallagos sötét ruhában, a leányok fekete-sárga válszallaggal ellátott világos ruhákban jelentek meg. A kastély terrasza előtti tér mindkét oldalán tribünök voltak felállítva az énekkarok a diplomáciai kar, az előkelőségek és a meghívott vendégek számára.

Röviddel tíz óra előtt *Lueger* dr. polgármester kihallgatáson jelent meg őfelsége előtt, hogy megköszönje neki, hogy megengedte a tanuló hódolatát és kérje őt, hogy az ünnepek megkezdésére megadja a jelt. Ezzel őfelsége az uralkodó-ház tagjaival a nagy verandára ment, mire a filharmónikusok a Götterhaltera zendítettek. Középkori ruhákba öltözött haroldoktól és kúrtösktől körülvevett antik kocsin megjelent most az Ausztria, amelyet *Römpler Bleibtreu*, a Hofburg-színház művésznője személyesített meg, aki Ausztria gyermekeinek hódolatát tolmácsoló költeményt szavalta. Egy tanulóleány ezután „Des Kindes Herzengüte” című költeményt szavalta el, amelynek tárgya őfelsége gyermekéveiben a laxenburg kastélyban történt ismeretes incidens. A múlt század 30-as éveit felditőzött leánykórus ezután tánc közben őfelsége szívósságát énekelte meg. Tánc közben a gyermekek virágokat hintettek őfelsége elé.

Ridetzky korabeli Deutschmeister-tisztnak öltözve, egy ifju a „Des Jünglings Heldenmut” című költeményt szavalta, amely őfelségének Santa Lucianál tanult hősies magatartását dicsőíti. A zene ezután a Ridetzky-indulót játszotta, amelyhez fiukból alakított szakasz katonai szabadgyakorlatokat adott elő. Egy leány ezután „Des Mannes Pflichttreue” című költeményt adta elő, mire díszbe öltözött gyermekek rózsafüzérek között felvonulva, Bécs város nevében hódoltak őfelsége előtt. A leányok virágtáncot jártak, a zene pedig lassan áttért a Götterhaltera, amelyet az összes tanuló együtt énekeltek.

A táncban szereplő fiúk és leányok az Ausztria és Vindobona megszemélyesítőjével együtt hódoló csoportot alakítottak. A leányok rózsafüzérekkel a 60-as számjegyet, a fiúk pedig őfelsége inicialéit tüntették fel. A nagy hőségtől 200 gyermek beteg lett.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelenti, hogy a hó 22-én az idő meleg, nyugaton elvélve csapadék és zivatarok.

— A községi és körorvosok fizetésrendezése. Budapestről írják: A községi és körorvosok fizetéséről szóló törvényjavaslat megnyerte az előzetes királyi jóváhagyást, úgy, hogy *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter a legközelebbi napokban már a képviselőház elé terjeszti.

— A nagyszombeni huszárok Aradon. A Bécsből Nagyszombenbe áthelyezett császári és királyi közös 4. számú huszárezred második divíziója, mint jeleztük, ma Aradra érkezett. Az ezred, mely *Artur, connaughti* és *stratarni* herceg nevét viseli, április hó 27-én indult el Bécsből lónáton és tegnap érkezett Battonyára. Battonyáról ma kora reggel elindultak Arad

felé, ahonnan *Dietrich* Albert gyalogsági ezredes, *Woraffka* Tivadar lovag huszárezredes, *Zech* Colbert báró honvéd-lovassági őrnagy és *Standcsiky* Henrik huszárkapitány lovagoltak előjük és üdvözölték az érkezőket. A nagyszombati ezred parancsoka, *Szontagh* Artur megköszönte az üdvözlést, mire a csapat Aradra jött, ahol délben a vendégek tiszteletére a pécskaleti lovassági laktanyában ebéd, este pedig a „Fehér Kereszt”-ben vacsora volt, melyen az említettek kivül többek között a negyedik huszárezredből *Velencei* Ambrus báró őrnagy, *Henning* János báró, *Bilurn* József és *Schorsch* Ferenc századosok voltak jelen. Az ezred holnap Aradon pihenőt tart és szombaton megy tovább Radna-Lippa felé. Nagyszombatra június 4-én fognak megérkezni.

— **Magyar-román affér Bukarestben.** *Bukarestből* jelentik: *Wodianer* osztrák-magyar főkonzul párbajra hívta ki *Gradiceanu* román szenátort, a román nacionalisták egyik vezérét, aki egy bukaresti lapban a főkonzul ellen sértő cikket tett közzé. *Gradiceanu* nevét két évvel ezelőtt egy másik botrány révén emlegették, amikor *Kutsera* osztrák-magyar konzult bántalmazta.

— **Fenyő Sándor megvette a „Napot”?** Budapesti újságírói körökben már napok óta, mint váratlan, szenzációs újdonságot tárgyalják azt a hihetetlenül hangzó dolgot, hogy *Fenyő Sándor*, aki néhány esztendőn keresztül a nyilvánosságától visszavonultan és külföldön élt, ismét megjelenik a fórumon. A nyilvánosság elő való visszatérésnek elég markáns formáját választotta. *Fenyő Sándor* visszatér régi szerelméhez, a lapkiadáshoz. Azt beszélük ugyanis, hogy *Fenyő* megvette a „Nap” című napilapot. Forma szerint ugyancsak mint tars lépett be a Nap vállalatba, tényleg azonban a lap az ő tulajdonába ment már át. Nemcsak tulajdonos, de felelős szerkesztőt is vállalt a Nap, amennyiben néhány nap óta mint felelős szerkesztő *Hacsak* Géza hírlapíró szerepel. A másik lényeges változás az, hogy tegnap lekerült a lapról *Lengyel Zoltán* főmunkatárs neve, aki általában tegnap írta meg a Napba utolsó vezércikkét.

— **Nagy vasuti katasztrófa.** Berlinből táviratozzak: Ma délelőtt a 8 óra 49 perckor Antwerpenből elinduló gyorsvonat egy közeli állomáson hamis váltóállítást következtében összeütközött egy személyvonattal, amelyen a szentföldről utazó zarándokok jöttek. A személyvonat két harmadosztályú kocsija, mely zsúfolva volt utasokkal, teljesen összezúzódott. *Harmincketten meghaltak, ötvenhárom megsebesültek.* — Antwerpenből rögtön orvosok, katonaság és papok mentek a színhelyre. A halottak legnagyobb része a felismerhetetlenségig meg van csonkítva. A szerencsétlenek legnagyobb része katonákból és munkásokból áll, de akadnak közöttük két elegánsan öltözött hölgyre is.

— **Román lelkészek mint bankigazgatók.** A most lezajlott aradi, karánsebesi és nagyszombati román egyházi zsinatokon indítványt terjesztettek elő, hogy a lelkészek a román bankoknál viselt igazgatói állásukról mondjanak le, mert ez az állás a papi állással összefergetetlen. A zsinatok nem hoztak érdemleges határozatot, hanem az indítványokat további tanulmányozás végett kiadták a püspöki konzisztóriumnak. Erre vonatkozólag a *Revista Economica*, a román bankok középponti organuma, azt írja, hogy a zsinatok világi tagjai közül is mintegy ötvenhatvanan bankigazgatók és így nem látja be, hogy miért fosszák meg éppen a lelkészeket

bankigazgatói állásukról, amikor éppen a lelkészek a legmegbízhatóbb vezetői a román bankoknak.

— **Kardpárbaj.** Kardpárbaj folyt le ma délben *Neumer* József aradi vívómester vívótermében. *Szudy* Elemér lapszerkesztő és *Kaszab* Géza, az Aradi Építőiparosok Szövetségének ügyvezető titkára hírlapi polémiából kifolyólag kardpárbajt vívtak, amely *Kaszab* jelentéktelen sebesülésével végződött. A felek kiöklöltek.

— **Gyilkosság a kaszárnnyában.** *Félegyházáról* jelentik: Az itteni honvédkaszárnnyában titokzatos gyilkosság történt. Két honvédmester éjjel összeverekedett a legénységi szobában. Az egyik revolvért rántott elő és hatszor rálőtt bajtársára, aki holtan esett össze. Az ezred vezetősége nem nyújt felvilágosítást az esetről, annyi azonban kiszivárgott, hogy a két őrmester között borzalmas harc folyt, amelynek az álmukból felriadt katonák néma szemlélői voltak. A rejtélyes eset a városban nagy izgalmat kelt.

— **A magyar királyi technologiai iparmúzeum** ez évi május hó 17-től június 9-ig tartó kiállítását rendez a Budapesten és 15 vidéki városban mestereknek és segédeknek tartott rajzi és gyakorlati 110 ipari továbbképző tanítási tanfolyam eredményeinek dolgában. A kiállítás nyitva van: Hétköznapokon (szombatot kivéve) 9-től 1 óráig, vasárnapokon 9-től 12 óráig, szerdán este 6-tól 8-ig. A bemenet szabad és díjtalan.

— **Halálos bányaszerencsétlenség** Egy fiatal bányász, *Magyar* József értesít borsosbési tudósítónk. *Várad* *Török* József és *Gyula* déznai birtokosoknak Resirátához tartozó *tauci* vashányájában most új tárnát nyitnak. A tárnanyitáshoz dolgozott kedden délután *Tulin* Antal 18 éves munkás. A bányászok és felelősök kiadták a parancsot a munkásoknak, hogyha porhanyós rétegre akadnak, hagyják abba a munkát. *Tulin* dolog közben egy ilyen réteget talált, de ennek dacára folytatni akarta a munkát és a kötelest akart alkalmazni, mikor hirtelen egy három köbméteres földréteg zuhant a fejére. A szerencsétlen munkás nyakcsigolyatörés és fulladás következtében azonnal meghalt. A borsosbési járás szolgabírája, *Hajdu* József kiment a helyszínre, de miután kétségtelesen megállapítást nyert, hogy senkit sem terhel mulasztás, a hatóság nem avatkozik a dologba. *Tulin* ma délután nagy részvétellel eltemették.

— **Sztrájkolók és rendőrök harca.** *Newyorkból* jelentik: *Clevelandban* véres harc volt a közvilágítást sztrájkoló alkalmazottak és a rendőrök között. A harcban harminc embert lövegverekkel megsebesítettek. A sztrájkolók a vagányokra száz számban helyeztek dinamitttöltényeket, amelyek felrobbantak és a kocsikat a levegőbe röptették.

— **Tanulmányi kirándulás.** Az aradi felső kereskedelmi iskola tanulói holnap délután a városi autobuszokon tanulmányi kirándulást tesznek a *Neuman-gyárba*.

— **Az elzúllott gavallér viselt dolgai.** *Jungér* Béláról, a ki *Koncz* E.ék aradi huszármester ékszerait eltulajdonította, Kecskemétről ma kapott választ az aradi rendőrség. *Jungert*, aki a M. Á. V. kecskeméti osztálymérnökégnél 1907. október 23-ikától december 25-ikéig mint pályafelügyelő gyakorolt volt alkalmazásban, sikkasztás miatt fegyelmi úton elbocsátották. Dabason, majd Kúfélégyházán lakott, ahol a vasúti munkásokat kellett kifizetnie s ezek pénzét elcsikkasztotta. Emiatt a kecskeméti törvényszék két rendőrről hivatalos sikkasztás és csalás büntette miatt körözta. A fővárosban június 11-ikén lesz, a hová *Jungert* már az aradi királyi ügyészség kísérteti el.

— **Családi tragédia Newyorkban.** Budapest-ről jelentik: *Newyorkból* sürgönyzik, hogy *Sterry* György milliomost írodájában agyonlőtték. — A tulajdon fia lökte agyon. — Apa és fiu közt néhány nap előtt heves összekoccanás volt. — Az apa ellenzte fiának házasságát egy nagyon szép, de nagyon szegény leánnyal és kitagadással fenyegette. Kiderült, hogy az apa ugyanezt a leányt szerelmi ajánlatokkal ostromolta, de neki házassági ajánlatot nem tett. Valószínű, hogy a fiu apja cselekedetéről tudomást szerzett és ezért követta el a gyilkosságot. A fiu aztán magát lökte agyon.

— **Köszönet.** Az *Aradi Atlétikai Klub* az aradi országos birkozó verseny jóvedelméből 30 koronát adományozott az *aradi újságírók segítő alapja* javára. Az adományt ezután is köszönettel nyugtatom. *Faraó* Rezső, a segítő alap id. pénztárosa.

— **A jó reklám.** Egy újságíró könyvet írt a reklámról. A könyv címe: *A reklám pszichológiája*. Munkájának legfőbb tétele az, hogy a hirdetésnek legalább is tízszer egymásután kell ugyanazon a helyen megjelenni. Csak akkor van megfelelő eredménye. Első ízben az olvasó meg sem látja; másodszor már meglátja, de nem olvassa el; harmadszor elolvassa; negyedszer tudakozódik a hirdett dolog ára felől; ötödször följegyzi a címet, hatodszor megmondja a feleségének; hetedszer fölteszi magában, hogy meg fogja venni; nyolcadszor megveszi; kilencedszer elmondja a barátainak; a tizedik hirdetést pedig ezek a barátok megmutatják feleségeiknek. Ha tízszeri hirdetés ilyen eredménnyel jár, képzelhető, hogy mekkora sikere lehet huszarmine hirdetésnek.

— **Köszönetnyilvánítás.** Özv. *Kántor* Jánosné ez uton mond halás köszönetet mindazoknak, kik megboldogult férje halála alkalmával mély gyászában részt vettek. 2069

— **Molpusztító és rovarpor legjobb minőségben** *Vojtek* és *Welszná* Aradon. 191.

Cirkusz Schmidt a Béla-téren.

Ma pénteken, május hó 22-én
Jour fix előadás.

Kezdeté este 8 óra 15 perckor. 2061

TORVÉNYKEZÉS.

§ **A reklámbankó.** *Gartner* Samu aradi gépkereskedő és mechanikus üzletés népszerűsítésére reklámbankókat hozott fogalomba, amelyeken árult a vásárló közönség figyelmébe ajánlotta. Egy ilyen reklámszázassal furfangos módon becsapott egy inasgyereket egy szegény bízást, aki nemrégiben jött ide Törökországból és a náluk forgalomban levő papírpénzt nem ismerte. Az inas jól bevásárolt nála a reklámpénzen, de a visszaíró összeg fejében csak annyit fogadott el, mintha husz koronával fizetett volna. Mikor a bízás a bankót értékesíteni akarta, persze kinevették és érítésre adták, hogy őt csunya módon felültették. A szegény török a rendőrségre ment és feljelentést tett ismeretlen tettes ellen. A rendőrség az ügyet áttette a járásbíróshoz, ahol *Mórocsa* Dénes ügyészségi megbízott kihágás miatt vádat emelt *Gartner* Samu ellen a bankók forgalomba hozatala miatt. A járásbírósság azzal az indoklással, hogy a reklámbankók nagyságra, színre, rajzra nézve teljesen elűték a forgalomban levő papírpénzeket, *Gartner* felmentette. Az ügyészi megbízott felebbezése folytán az ügy a törvényszék elé került, amely az első bíróság ítéletét megsemmisítette és kihágás esetét látván fenforogni, *Gartner* Samut *husz korona pénzbírságra* ítélte.

§ **Kereskedők harca.** *Lutvák* Izák és *Klein* Gábor aradi zöldségkereskedők régóta ellenségeskedést folytatnak. *Lutvák* ugyanis szerencsésebb volt a zöldségfelvásárlás olcsóbb megvételénél és több ízben határozta el *Klein* elől a káposztát, salátát és egyéb kerti terményeket. Emiatt *Klein* szörnyen megharagudott konkurensére és különböző helyeken, összesen hat ízben megsértette *Lutvákot*, aki rágalmozás

Legujabb divat blousok ... 2.90

Rendkívül nagy választékban.

2044

Legujabb divat pongyolák ... 5.90

Taft selyem jupponok ... 6.90

RADÓ GYULA női felöltő áruháza.

miatt feljelentette Klein Gábort az aradi büntető járásbírósnál. A mai tárgyaláson Klein beismerie, hogy az inkriminált kifejezéseket használta, de vállalkozott annak bizonyítására, hogy Lutvák sok inkorrekttséget követett el. Lutvák beleegyezett a valóság bizonyításának elrendelésébe, mire a bíróság Klein kérelmének helyt adott és a tárgyalást elnapolta.

§ Börtönre ítélt aljegyző A minap tárgyalta a gyulai kir. törvényszék, mint büntető bíróság Bán Zoltánnak, Szarvas község volt aljegyzőjének ismeretes bűnügyét. Bán Zoltán szorgalmas, derék tisztviselője volt eleintén a községnek, amely azzal méltányolta igyekezetét, hogy aljegyzőül választotta meg. Családi viszonyai azonban oly életmódnak utjaira kergették az aljegyzőt, amely életmód sok pénzt kíván. Fizetéséből nem tett s így hozzá kellett nyúlnia a hivatalos pénzhez, a melyből közel 4000 koronát sikkasztott el. Bán Zoltán töredelmesen beismerie mindent s így a beidézett nagyszámu tanunak kihallgatása csak részben vált szükségessé. A magáról megfélekedett ember azzal védekezett, hogy nagy nyomoruságban élt. 400 korona kezdő fizetéssel került a községhez és ebből a fizetésből édesanyját és négy testvérét is el kellett tartania. Később, amikor kedvezőbb anyagi helyzetbe került, a felesége betegeskedett. Fizetése nem volt elég és a körülmények bűnbe hajszolták. A törvényszék figyelembe vette a sok enyhítő körülményt s Bán Zoltánt hivatalos pénzek sikkasztásáért egy évi börtönre ítélte. Azonban ebből is kitértnek vett 4 hónapot és 20 napot.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 21.

Vételkedv gyenge. Amerika hétnyolccaddal olcsóbb, 5000 mm. buza 15 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	5 órai sárlat
Buza májusra . . .	11.07—11.08	11.16—11.17
Buza októberre . . .	9.95—9.96	10.04—10.05
Zab októberre . . .	8.89—8.90	8.80—8.81
Rozs októberre . . .	8.86—8.87	8.78—8.79
Tengeri májusra . . .	6.49—6.50	6.58—6.59

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény 634.50
Magyar hitelrészvény . . . . . 753.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedés.

— Május 21. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 460 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 306—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 130—132 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 132—134 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 136—140 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 250 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: Május hó 18. napján volt készlet 36,069 darab, május 19. napján felhajtott 398 darab, május 19. napján elszállított 194 darab, május 20. napjára maradt készletben 36,263 darab. A hizott sertés ület irányszata: Nyugodt.

IDEGENEK ARADON.

— Május 21. —

Központi szálloda. Braun Miksa utazó Budapest. — Hajdu Lajos utazó Pankota. — Vári Jenő utazó Budapest. — Borduk Henrik utazó Budapest. — Schwarz Adolf utazó Budapest. — Werfes Sándor utazó Debrecen. — Láng Sándor utazó Bu-

dapest. — Damborg Béla utazó Győr. — Katz Márton kereskedő Nagyvárad. — Pselhoránszky Géza műszaki tanácsos Temesvár. — Pópa Miklós lelkész Guravoj. — Dickstein Salamon utazó Budapest. — Velinek Lipót hivatalnok Arad. — Révész Márton utazó Budapest. — Widdler Ignác utazó Ungvár. — Szilasi Mór utazó Budapest. — Friedman Ernő utazó Marosvásárhely.

Fehér kereszt-szálloda. Kohn Gyula utazó Csanádapátfalva. — Stignic Gusztáv utazó Budapest. — Adorján Ignác utazó Budapest. — Erdensohn Gyula kereskedő Budapest. — Urfmann Jakab kereskedő Budapest. — Fischtman Viktor utazó Budapest. — Jakab Artur hadnagy Lippa. — Luchenbeich János magánzó Mitrovica. — Weisz Alfréd utazó Budapest. — Kolliner Miklós kereskedő Nagyvárad. — Bénesy Frigyes utazó Budapest. — Ungar Bertalan utazó Budapest. — Erdősi József utazó Budapest. — Wappl Viktor utazó Budapest. — Pártai Zsigmond utazó Budapest. — Josmovits Aron kereskedő Versec. — Szász Ödön utazó Budapest. — Gerő Arpád tanár Rákospalota. — Kovanu Teréz magánzó Essen.

Vass szálloda Braun Mór utazó Budapest. — Rosenstock Manó utazó Budapest. — Molnár Teréz magánzó Budapest. — Boár Döme tanító Nadab.

Pannonia szálloda. Ekesberger József utazó Bécs. — Tamás Géza gyógyszerész Kispeszt. — Müller Károly kereskedő Soborsin. — Balogh Mihály iparos Nagyvárad. — Hauszter Imre fakereskedő Zám. — Nedelkovits Koszta utazó Belgrád.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Amerikai és párisi felvételek. Meglepő újdoncságok. Műsor 1908. május hó 22-én, pénteken:

1. Márciusi szele'. Humoros. — 2. Madridi tűzoltók. Laványosság. — 3. Kutyá, mint életmentő. Dráma. — 4. Sky-művészet. Humoros. — 5. Utolsó tölteny. Dráma. — 6. Kender. Tanulságos. — 7. Ba'ezet a glecserekben. Dráma. — 8. Legyezőipar Japánban. Tanulságos. — 9. A szabó művész álma. Fantasztikus. — 10. Műsoron kívüli szám. — 11. A tékozló fiu. Bibliai kép. — 12. Nick Carten, a világhírű detektív életéből. Szenzációs.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrászda.

Előadások hétköznapokon délután 6 órától kezdve esti 11 óráig.

Előadások vasárnap délután 4 órától kezdve minden órában.

Helyárak: I. hely 1 korona, II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér és V. hely 20 fillér.

L. g. közelebb a brádi amatőrök jól sikerült képei láthatók.

NYILTTER.

ÖZV. HAHN FERENCNÉ,
szül. Thiringer Zsuzsanna

ugy maga, mint gyermekei részéről, Ferenc és Gizella, valamint a rokonság nevében ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik szeretett férjét az utolsó utra kikisérték, valamint azoknak, akik szívesek voltak koszorut ajándékozni szeretett férje koporsójára. 2066

Dr. Székely Károly

fogorvos

Batthyány-utca 27. szám

Szántay ház

1958

letelepedett és működését megkezdte.

Uj, uj, uj!

Uj, uj, uj!

Megjelent.

Fischer familia.

Írta: Nikolics Döme. Rajzolta: Vicsontay Kálmán.

— Minden könyvkereskedésben kapható. —

Ára 2 korona.

2038

Dr. WIENER GYULA

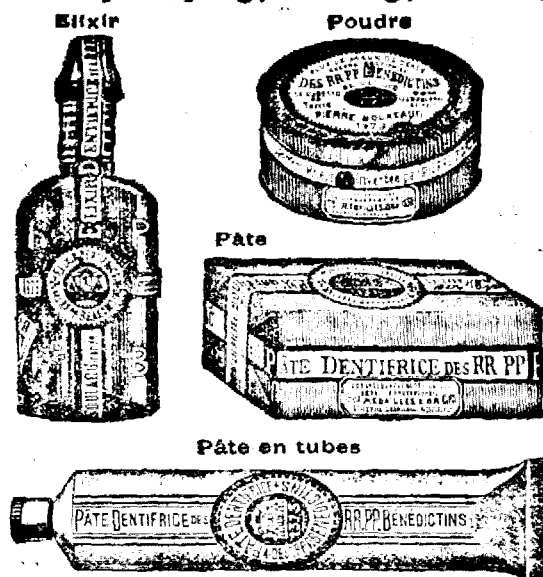
fogorvosi műtermét

folyó hó 22-től kezdve

Szabadság-tér 20. szám

Gróf Nádasdy palotába

helyezte át.

RR. PP. Benedictins-féle
Szájviz., fogpor, fogpasta.

DENTIFRICES Elixir, Poudre, Pâte
DES RR. PP. BENEDICTINS
de l'Abbaye de SOULAC
Eredeti csomagokban kaphatók a megfelelő üzletekben.

Szépség titok!

Szépség titok!

Puder és arckrém

„Germandrée”

Ideális, kellemes illat, alig látható és discret, előmozdítja a bőr egészségét és szépségét.

Mignot-Boucher, illatzerész

19 Rue Vivienne, Paris.

5945

Csak az eredeti csomagolásban és előkelő üzletekben kaphatók

306—1908. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közíró teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbíró-ságnak 1906. évi Sp. XVI. 1558/3. számú végzése következtében Dr. Frieder Márk ügyvéd által képviselt Zucker J. és Társa budapesti cég javára, Kripp József m.-pécskai lakos ellen 172 kor. s jár. erejéig 1908. évi április hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 704 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: kocsik, butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbíró 1908. évi V. 151/2. sz. végzése folytán 195 kor. 05 fillér tőkekövetelés, ennek 1906. évi november hó 8. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 50 kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, M.-Pécskán, végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1908. május 25. napjának d u. 3 órája határidőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. s 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Pécskán, 1908. évi május hó 12. napján.

Tichy Árpád,
kir. bír. végrehajtó.

2064

Pármeterő javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

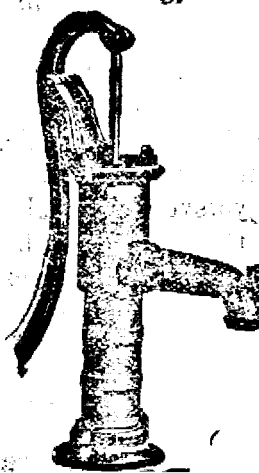
Borszivattyúk

a hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyártáson.

A szivattyu hengerből a bor utolag csöpögig kifolyik, a szőlő magvak a csőbe és egyéb tisztatlanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem rontja, a gépezet jó működéséért s évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendő

Relyő szelepekkel. Közös gépek legalkalmasabbak, mert homokos és sáros vizet tisztítani sem tagadják meg a szivattyút, — a gép jó működéséért s évi jótállás (ingyen javítás) hozzá való országos egységes csövek és a legjobb minőségű gummi csövekkel kendercsövekkel legolcsóbban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely más vagy külföldi gyárban.

Hörig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 351
Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Elrendelt létszerész kelt.

ÓRÁK SÁMUNÉ

Arad és vidékén

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Mindegyik órákat két év jótállás mellett a legolcsóbb árakon készítenek, mert mindennemű színes lencsét a legkülönbözőbb kiállításban, legújabb forgóújszerű orrcsipekkel és színes üvegek, arany és ezüst díszítéssel készítenek, azaz a legjobb árverésnek.

Nagy raktár sűrűségi fekművelésben, hor, must és szesz részere, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben.

Szemüvegek és orrcsipek elrendelt szerinti azonnali készítenek.

Ertesítés!

Aradon, Atzél Péter-utca sarok, a színház főbejáratával szemben, Zrinyi-utca.

Van szerencsém értesíteni Arad és vidéke nagybecsült közönségét, miszerint a közelgő idény beálltával raktáromat mindennemű bőrökkel felszereltem, melyből a legszebb és legjobb kivitelű 581

uri és hölgy cipőket készítek,

miért is becses rendelésüket kérem, vagyok kitűnő tisztelettel

Wolf J.

9193—1908. sz.

Hirdetmény.

A gyalogutak gondozásáról alkotott 12757—408/1884. számú szabályrendelet 5. §-a értelmében felhívom a ház- és telektulajdonosokat, folyó hó 15-től szeptember 15-ig házuk, illetve telkük előtt az asphalt burkolattal ellátott gyalogutakat mindennap délután 1 és 2 óra között, a másféle burkolattal ellátott gyalogutakat este 7 és 8 óra között meglocsolatassák, mert ennek elmulasztása esetén az említett szabályrendelet alapján szigorúan büntettetni fognak.

Arad, 1908. évi május hó 15.

Sarlot,
16 k apitány.

Telefon 633.

FISCHER ÁRMIN

szobafestő és mázoló

Vörösmarty-utca 3.

A legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig elvállal munkákat ugyanolyan helyben, mint vidéken. 1905

14363—1908. sz.

Hirdetmény.

Közíró tesszük, hogy a nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi miniszter ur 32900—1908. sz. a. kelt rendeletével a répbogár pusztításai és károsításainak lehető megakadályozása végett a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. XII. t.-c. 58. §-ában adott felhatalmazásánál fogva az ugynevezett répbarkét (lisztes répbogár, Cleonos punctivent ris Germ) valamint a hamvas vicellér bogarat (Otiorrhynchus ligustici Zinne) azon káros állatok és rovarok közé soroztam, melyeknek írtása az idézett t.-c. szerint kötelező. Miért is elrendeli, hogy minden birtok répaföldjén az említett bogarakat márciustól június hó közepéig irtani tartozik.

Az írtásra vonatkozó részletes utmutatást a város közelebb rendelkezésre fogja bocsátani.

Arad, 1908. évi május hó 9-én.

A városi tanács.

14603—1908. sz.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1888. évi XLIV. t.-cz. 39. §-a értelmében a f. évi II. adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi II. adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben már szintén esedékes ipartestületi díj, egyházi adó illeték, vízszabályozási költség, hadmentességi díj, utadó és csatornázási költség tartozásaikat és munkás betegsegélypénztári hozzájárulásaikat azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régibb díj- és adótartozásaik azonnal, a f. é. II. adórészlet pedig Május hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a II. adórészletre nézve május hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s amennyiben ennek dacára az adó- és hadmentességi-díj és egyéb háró-lék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számított 15 nap alatt nem törlesztették, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1908. május hó 15.

A városi tanács.

Nagyméltóságú ple-pánt és maculatura

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Védekezzünk a

MOLYOK

ellen.

Biztos hatású molypusztító szerünket ajánljuk — 50, 1.—, 2.— koronás eredeti dobozokban.

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A k i n e k

ismerettség híján

házasúrnóra, nevelőre, úrivezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vincsellőre, kertészre.	kulcsárra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.
---	---

A k i

eladni kíván

butort, söngöröt, bort, gyümölcsöt, gabonát,	fizetést, mühelyt, lakást stb.; vagy
--	---

A k i

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
---	---

A k i

mindenekelőtt vétel vagy bérbevitel céljából kerest;

A k i

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értesít, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetései

rovatát használja.

Haragszik rám?

Közvetlen előttem ment be az üzletbe s engem még csak észre sem vett. Ez nagyon bánt! Vagy gondolja megérdemlem? 2067

Perfekt kirakat rendezőt

keresünk, csakis gyakorlott, ügyes egyének ajánlatát kérjük. Rosenblüh H. és Társa, divat-üzlet. 2068

Lakás kiadó!

Volt Ujterem, jelenleg Mikes Kelemen-utca 11. számú házban 5 szoba, parkettal és villanyvilágítással, konyha, fürdőszoba, szép virágos kert és minden mellékkeliséggel augusztus 1-re, esetleg azonnal kiadó. Bővebbet a házban a házmesternél vagy levélileg Muskát Miksa, Budapest, Hold-utca 27. sz. 2055

Birtok eladás.

Uj-Zimánd közelében egy 300 holdas birtok eladó. A venni szándékozók a feltételeket megtudhatják Angelina Tivadar urnánál, muszkai lakosnál. 2054

Vizsgálapok

kötött minőségű magyar papíron 100 drb. 90 fillér. Portó 100 darabig 80 fillér 100-600 drbig 72 fillér. szomszédos forgalomban 21 fillér. Ha a pénz előre küldetik, 100 Népközlöny Bizonyítvány K. 120 Ingusz I. és fia könyvkereskedésében Arad. Arad- és temesmegyei telefon 517. 201

Óvadékkal rendelkező

intelligens fiatal nős ember ispáni, felügyelői, kulcsári vagy ehhez hasonló állásra ajánkozik. Állást augusztusra elfoglalhatja. Címe a kiadóhivatalban. 2008

Német kisasszony

ajánkozik gyermekek mellé. Cím a kiadóban. 2020

Egy 2 szobás

udvari lakás június 1-re, egy 3 szobás modern utcai lakás augusztus 1-re kiadó. Arad, Kápolna-utca 6. b. 2037

Kovács segéd

kerestetik gazdaságba. Cím a kiadóhivatalban. 2049

Veszek könyvtárakat

és hangjegyeket. Minden újdonság raktáron. Antiquar könyvek. Könyvtárak berendezése. Nyomtatványok elkészítése. A „M-kvtár“ és „Univ. Bibliothek“ összes számai raktáron. Kölcsönkönyvtár. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése, Aradon. 212

Jég,

kristály tiszta. Kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva. Petőfi-utca 7/a. Telefon 199. szám. 1631

Eladó

a belvárosban egy 2200 koronát jövedelmező ház. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 1918

Pörkölt szalonna,

légenszáritott, oldalankint 35-60 kg. nehéz, kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszentannán. 1991

Állandóan alkalmi vételek.

Ifjúsági iratok félárban. diszlewpapír feltűnő olcsón. Festőminták kölcsönintézet. 100000 köt. kölcsönkönyvtár. Krausz Paulin, Színház-épület, telefon 511. 995

Napernyők

minden színben és fekete óriási választékban, legjutányosabb árak 1881 mellett.

Hoffmann Sándor

Színház-épület.

Jó karban levő

íróasztalok

megvételre kerestetnek.

ERDŐBÉNYE

gyógyfürdő Zemplén vármegyében, Tokaj-hegyalján, szél- és pormentes erdős völgykatlanban. 237 méterre a tengerszin felett.

Fürdőidény: Május 28-tól szeptember 15-ig.

Vize kitűnő hatású gazdag vas- és timsótartalmánál fogva a női betegségekben, sápkórban, idegbántalmakban, reumatikus és köszvényes bántalmakban szenvedőknél. — Melegkád-fürdőkön kívül használhatók: iszap, vasláp, sósfürdők; massage, izzasztó és hidegvíz-gyógyimód. Ivó gyógyimódhoz mindenféle ásványvíz van készletben. — Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és különösen malárikus bajokban szenvedők részére.

Posta és táviróállomás ERDŐBÉNYE. Táviratok telefonon adatnak át a fürdőtelepre és telepről. Postai küldemények napokint egyszer szállítatnak ki a telepre és telepről.

Állandóan a telepen lakó fürdőorvos: Dr. Asztalos Kálmán Erdőbényéről.

Vendéglős: Straszer H. tokaji vendéglős, akinél kitűnő és jutányos étkezés és kifogástalan kiszolgálás leheto.

Külön izraelita vendéglő.

Vasuti állomás: személyvonathoz „Erdőbénye-Fürdő“ megállóhely; gyorsvonathoz: „Liszka-Toicsva“ állomás, a honnan és hová hatóságilag megállapított szállítási díj mellett bérkocsiközlekedés van berendezve.

A fürdő házilag van kezelve. Fürdőleirást kívánatra küld a

2063

Fürdőigazgatóság.

DEPILLOR

HAJVESZTŐ.

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnöves alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ára utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ára utasítással 70 fillér.

Óvakodjunk az utánzatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin“ szó látható.

Poloskák

kiirtására legjobb szer a

Phenolsav.

Még a petéket is kiirtja, a butorokat nem támadja meg.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai

Gummi-óvszer

= NEVER. =

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

241

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.